

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

5^E JAARGANG

WOENSDAG 24 NOVEMBER 1920

No. 256

INHOUD

	Blz.
DE ALGEMEENE ARBEIDERSVERZEKERING EN HET STELSEL DER COLLECTIEVE VERZEKERING door <i>J. L. Kok</i>	1019
De Meelexport van Amerika door <i>Mr. J. van Loon</i>	1022
De verhouding tusschen de Spoorwegmaatschappijen en den Staat	1023
Termijnhandel in Effecten aan de Amsterdamsche Beurs door <i>Tj. Greidanus</i>	1025
Londensche Correspondentie	1025
De Rijksmiddelen	1027
AANTEKENINGEN:	
Kleinhandelsprijzen	1028
De prijsdaling in de Vereenigde Staten	1028
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	1029
MAANDCIJFERS:	
Postchèque en Girodienst	1030
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	1030
Giro-omzet bij de Nederlandsche Bank	1030
Productie der Kolenmijnen	1030
Overzicht der Rijksmiddelen	1031
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	1031—1038
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.*Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: *Economisch Instituut.*Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50 per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonne's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, 's-Gravenhage.*

23 NOVEMBER 1920.

Ook deze week was de geldmarkt weder ruimer. De prolongatierente daalde tot 3½ pCt. en particulierdisconto liep tot 3¾ pCt. terug. Vooral callgeld was sterk aangeboden en kon slechts moeilijk plaatsing vinden. Desondanks was de belangstelling voor de inschrijving op schatkistpapier slechts matig en vond de toewijzing plaats tot belangrijks hoogerem rentevoet. Ingeschreven werd totaal voor f 47.753.000. Toegevoegd werden f 26.770.000 3-maands promessen à f 989,25; f 12.730.000 6-maands promessen à f 978,42 en f 6.922.000 biljetten à f 1001,51 gevende een rendement van ca. 4⁵/₁₀, 4¼ en 13¹⁰/₁₀ pCt.

De wisselmarkt is in de laatste dagen weder zeer bewogen. De week opende met een vaste stemming voor bijna alle wissels. Vooral Marken waren plotse-ling sterk gezocht, zoodat een verheffing van den koers tot ca. 5.25 plaats vond. Daarna trad weder een daling in tot ongeveer 4.25, waarna een hernieuwde rijzing plaats vond tot ca. 5.25, die echter heden weder door een even snelle daling gevolgd werd. Omtrent de oorzaak van deze sterke fluctuaties ver-keerd men nog in het duister. Spanje kon zich deze week sterk herstellen van de daling der laatste weken en werd weder met 43.50 betaald. Daarentegen Dollars veel flauwer en vooral heden sterk aangeboden en zelfs voor 3.22½ verhandeld.

LONDEN, 20 NOVEMBER 1920.

In de afgelopen week is de geldmarkt gemakke-lijker geworden, waaraan de betere „Bank Return” en stortingen door de Regeering, in den vorm van beta-lingen van groote posten schatkistwissels, welke ver-vielen, het hunne toe bijgedragen moeten hebben. Dag-geld werd dan ook gedurende de laatste dagen op lagere prijzen verhandeld en wel op 4½—5 pCt., 7-daagsgeld bleef op 5½ pCt.

De discontomarkt was in sympathie hiermede ge-makkelijker en de handel opgeruimder; vooral voor December-wissels bestond goede vraag. 2-, 3-, 4- en 6-maandswissels noteerden resp. 6¼ pCt., 6¹¹/₁₀ pCt., idem en 6¾—6⅞ pCt.

DE ALGEMEENE ARBEIDERS- VERZEKERING EN HET STELSEL DER COLLECTIEVE VERZEKERING.

In mijne brochure, getiteld: „pensioenregelingen en pensioenfondsen voor personeel in dienst van parti-culiere werkgevers”, heb ik eenige beschouwingen gegeven over de zoogenaamde collectieve verzekering en de zoogenaamde individueele verzekering. Het ken-merkende verschil tusschen deze twee stelsels is hierin gelegen, dat bij de *individueele* verzekering bij iederen persoon, die eene verzekering sluit, rekening wordt gehouden met zijne *individueele* kansen (op overlijden, invaliditeit, enz.), terwijl het karakter der *collectieve* verzekering, welke tevens is *verplichte* verzekering, medebrenkt dat men met allerlei gemiddelden rekening houdt, als gevolg waarvan verschillende wijzen van verzekering mogelijk zijn, welke bij de *vrijwillige, in-dividueele* verzekering onbestaanbaar zijn.

In genoemde brochure heb ik er op gewezen, dat het overweging zou verdienen bij eene eventueele grondige herziening van de pensioenwetgevingen en bij eventueele totstandkoming van eene algemeene arbeidersverzekering het te ver doorgevoerde stelsel der collectieve verzekering prijs te geven.

Bij het stelsel der collectieve verzekering worden nl. allerlei onzekere factoren, als gemiddelde loonsverhooging in den loop der jaren, gemiddelde leeftijd bij toetreding, gemiddelde kans van uittreding uit het verzekeringsverband, gemiddelde samenstelling van het gezin, enz. enz. in de berekening opgenomen.

Daarentegen worden bij de individuele verzekering, zooals die door particuliere verzekeringsmaatschappijen wordt uitgeoefend, zooveel mogelijk alle onzekere factoren uit de berekening geëlimineerd.

In meer genoemde brochure heb ik er op gewezen, dat de meeste gebreken van het stelsel der Staatsverzekering een gevolg zijn van het aannemen van het stelsel der collectieve verzekering.

De brochure is o.a. bestreden door mijn collega, dr. B. Turksma, in een artikel, voorkomende in het nummer van 13 November 1918 van dit weekblad. Ook de redactie van „Sociale Voorzorg” deelde, blijkens hetgeen bij de aankondiging van bedoelde brochure in genoemd tijdschrift is vermeld, mijn standpunt niet. Ik heb daarna in een artikel, voorkomende in het nummer van Maart 1919 van het Archief voor de Verzekeringswetenschap mijn standpunt nader uiteengezet. Ook naar aanleiding van het onlangs verschenen rapport van de Staatscommissie tot herziening van de niet-militaire pensioenwetten, heb ik in het nummer van April 1920 van het Archief voor de Verzekeringswetenschap er op gewezen, dat het wenschelijk zou zijn te overwegen of het stelsel van collectieve verzekering niet moet worden verlaten.

Voor de bestudeering van het vraagstuk der pensionneering van personeel in overheidsdienst of in dienst van particuliere werkgevers en vooral ook van het vraagstuk der algemeene arbeidersverzekering, is dit punt, dunkt mij, van zeer groot belang.

Dat men tot het zogenaamde stelsel der collectieve verzekering is gekomen, of beter, dat men de bovenbedoelde onzekere factoren in de berekening heeft opgenomen, vindt zijn grond hierin, dat men in vroegere jaren bij het toekennen van pensioen meer is uitgegaan van de ondersteuninggedachte. De werkgever is begonnen met aan een ouden beambte eene kleine jaarlijksche ondersteuning te geven. Daaruit is gegroeid een regeling, welke in verband stond met de gepresteerde diensten en die rekening hield met het loon van de laatste jaren. De kosten werden eenvoudig uit de jaarlijksche begroting bestreden. Later kwam men tot het inzicht, dat het op den duur zoo niet ging. Men heeft daarom min of meer de verzekeringsgedachte ingevoerd. Zodoende is ontstaan een stelsel, dat eigenlijk is een doorenmenging van ondersteuning en verzekering, dat door alle onzekere factoren, welke het bevat, nooit op voldoende goede wiskundige grondslagen kan berusten en mede als gevolg daarvan ingewikkeld en in uitvoering onbillijk wordt. Zoo is de berekening van het bedrag van het pensioen bij de pensioenwetten onbillijk.

Bij de thans geldende pensioenwetten zijn voor allerlei groepen van ambtenaren en verder voor het ambtenaars- en het weduwenpensioen verschillende gemiddelden aangenomen, waarnaar het pensioen wordt berekend. Ook in de Staatscommissie voornoemd heeft de vraag, naar welk gemiddelde dat pensioen moet worden berekend, de meeste aanleiding gegeven tot verschil van gevoelen. Hoe bij de invaliditeitswet het bedrag der rente wordt berekend, is aangegeven in artikel 75 van die wet. Daaruit blijkt, dat men bij die berekening moet nagaan het gemiddelde loon (of liever de gemiddelde premie, afgeleid uit het loon) gedurende den *geheelen* diensttijd. Al die gemiddelden zijn m.i. willekeurig en geven aanleiding tot zeer ingewikkelde regelingen, die onbillijk werken.

Dat de fout ligt in het zogenaamde stelsel der collectieve verzekering, blijkt ook wel uit allerlei moeilijke vraagpunten, welke zich bij de pensioenverzekering voordoen.

Zoo is de vraag, hoe gehandeld moet worden bij uittreding uit het pensioenverband, zeer moeilijk te beantwoorden bij het stelsel der collectieve verzekering. Bij de individuele verzekering, of liever de meer zuivere verzekering, welke geen doorenmenging is van verzekering en ondersteuning, kan men verleen een premievrije polis of in een bijzonder geval, b.v. wanneer die premievrije polis zeer gering wordt, de afkoopwaarde toekennen. In de Staatscommissie tot herziening van de pensioenwetten is dan ook over dit punt veel verschil van inzicht. De een wenscht noch bij ambtenaars- noch bij weduwenpensioen eenige uitkeering toe te kennen bij ontslag zonder pensioen, een ander wenscht in zulk een geval den betrokken ambtenaar in de gelegenheid te laten voor het weduwen- en weezenpensioen lid te blijven, doch wenscht door de aanspraken op ambtenaarspensioen een streep te halen, terwijl een derde wenscht, dat in zulk een geval de betrokken ambtenaar voor het weduwenpensioen lid kan blijven en bovendien een soort premievrije polis zal krijgen voor het ambtenaarspensioen. Bij de invaliditeitswet heeft men het zoo geregeld, dat men feitelijk in het pensioenverband blijft, zoodat, als b.v. een werknemer, werkzaam in particulieren dienst, overgaat in overheidsdienst of in dienst van de spoorwegen, dus gaat behooren tot een groep van werknemers, die niet onder de invaliditeitswet valt, deze toch in het pensioenverband, genoemd in de invaliditeitswet, blijft, zoodat hij dan onder twee regelingen valt. Dat de vraag, hoe bij uittreding uit het pensioenverband moet worden gehandeld, ook bij het ontwerpen van de invaliditeitswet veel hoofdbreken heeft gekost, blijkt wel, als men de verschillende vroegere wetsontwerpen nagaat. Bij elk van die ontwerpen was deze zaak weer anders geregeld en de eene regeling was nog ingewikkelder dan de andere. Dit alles vindt zijn oorzaak in die doorenmenging van ondersteuning en verzekering, waarbij men allerlei geheel onzekere factoren, allerlei gemiddelden aanneemt, waarop men zeer ingewikkelde formules moet baseeren, welke toch nooit tot billijke uitkomsten kunnen leiden. Het doen vervallen verklaren van alle rechten bij uittreding uit het pensioenverband past alleen in het stelsel van *ondersteuning*, waarbij de werkgever geen termen meer heeft om zijn vroegeren bediende, die vrijwillig den dienst heeft verlaten, nog te steunen.

Ook de overgang van de eene pensioenregeling naar de andere is in dat stelsel nooit goed te regelen.

Ook de kwestie van de risico-overdracht kan in dat stelsel nooit goed tot haar recht komen. Theoretisch is bij de invaliditeitswet overdracht van het risico in sommige gevallen toelaatbaar, indien het fonds, hetwelk het risico zal dragen, aan zekere eischen bij de wet en bij algemeenen maatregel van bestuur genoemd, voldoet. Die eischen zijn evenwel zoo bezwaarend, dat practisch de risico-overdracht niet is toegelaten.

Op bovengenoemde gronden ben ik van oordeel, dat, wenscht men ook bij de algemeene arbeidersverzekering tot een beter en voor het publiek ook meer begrijpelijk stelsel te komen, men scherp zal moeten onderscheiden *ondersteuning* en *verzekering* en geen verzekeringsstelsel, hetwelk een doorenmenging is van ondersteuning en verzekering moet aanvaarden. Men komt dan tot dezelfde verzekeringsvormen, die in het particuliere verzekeringsbedrijf gelden. Zoo is voor het ouderdompensioen zeer practisch het zogenaamde pensioenboekje, waarbij iedere storting door en/of voor den werknemer gedaan, dient als koopsom eener verzekering. De vraag rijst of het daarbij bepaald noodzakelijk is, dat aan iederen werknemer zulk een pensioenboekje moet worden uitgereikt, of dat in de plaats daarvan kan treden een kaart, berustende aan het betrokken overheidsbureau ter plaatse.

Treedt men uit het pensioenverband, dan behoudt men de door de gedane stortingen verkregen aanspraken op ouderdompensioen.

Voor de invaliditeits-, ziekte- en ongevallenverzekering zou kunnen dienen een stelsel, hetwelk hierop neerkomt, dat telkens eene verzekering wordt gesloten voor één jaar. Men betaalt dus ieder jaar een premie, benodigd voor het risico van dit jaar, dus ongeveer zooals bij de Rijksverzekeringsbank bestaat voor de Ongevallenverzekering, het zogenaamde kapitaal-dekkingssysteem, waarbij men dus steeds alleen in kas heeft eene wiskundige reserve voor degenen, die reeds rente trekken, doch niet voor de leden, die nog geen rente trekken. Het ziektegeld en het invaliditeitspensioen zou men kunnen vaststellen op een vaste fractie van het laatstgenoten inkomen, b.v. gedurende 6 maanden vol loon, gedurende 6 maanden $\frac{3}{4}$ en daarna half loon, welk ziektegeld ingeval van blijvende ziekte geheel of gedeeltelijk wordt gecontinueerd tot het tijdstip, waarop de belanghebbende aanspraak verkrijgt op ouderdomspensioen. Ik zou er verder de voorkeur aan geven, dat het verschil in pensioen bij invaliditeit niet en bij invaliditeit wel tengevolge van een ongeval, zou worden opgeheven. De beantwoording van de vraag of de invaliditeit al of niet door een bedrijfsongeval is ontstaan, is van beteekenis bij de beantwoording van de vraag, wie de premie moet betalen, de werkgever of de werknemer, maar heeft m.i. niet te maken met de vraag, hoe hoog de uitkeering moet zijn. Daarbij komt, dat het dikwijls zeer moeilijk is uit te maken of de invaliditeit al of niet aan de gevolgen van een ongeval moet worden toegeschreven. Met het toenemen van den leeftijd neemt de ongevallenfrequentie toe. Bij iemand, die op hoogerem leeftijd invalide wordt tengevolge van een ongeval, is de invaliditeit meestal gedeeltelijk een gevolg van een ongeval, gedeeltelijk een gevolg van ouderdom. Verder is het onbillijk, dat bij invaliditeit tengevolge van een bedrijfsongeval hooger pensioen wordt verleend, dan bij invaliditeit tengevolge van eene bedrijfsziekte. Neemt men de bedrijfsziekte ook op in de Ongevallenverzekering, dan rijst weer de vraag of alleen moeten worden opgenomen enkele met namen genoemde bedrijfsziekten, welke inhaerent zijn aan het bedrijf, of moet het begrip „bedrijfsziekte” in ruimeren zin worden genomen, zoodat daaronder ook valt eene ziekte door het bedrijf ontstaan, die *niet* inhaerent is aan dat bedrijf, b.v. eene ziekte ontstaan door kouvatten in den dienst. De billijkheid brengt m.i. mede, dat, indien bij invaliditeit tengevolge van een bedrijfsongeval eene hogere uitkeering wordt verleend, dan bij invaliditeit *niet* tengevolge van een bedrijfsongeval, men die hogere uitkeering ook toekent ingeval van invaliditeit tengevolge van eene bedrijfsziekte en dat men dan aan het begrip „bedrijfsziekte” *niet* toekent de engere beteekenis van „ziekte inhaerent aan het bedrijf” doch de ruimere beteekenis bovenbedoeld. Geleidelijk komt men er dan toe steeds meer ziekten min of meer aan de gevolgen van den dienst toe te schrijven en à fortiori het geheele verschil in pensioen bij invaliditeit al of niet door of in verband met de uitoefening van den dienst ontstaan, op te heffen.

Voor degenen, die bij het in werking treden van de nieuwe verzekeringswetten reeds een zoodanigen leeftijd hebben bereikt, dat zij door zuivere verzekering zich geen voldoende pensioen meer kunnen verschaffen, zal moeten dienen een ouderdomswet voor de behoeftigen, zooals destijds door Minister Treub is voorgesteld. Men houdt dan de verzekering en de ondersteuning nauwkeurig uit elkaar.

Bij de door mij voorgestelde verzekeringsvormen kan het stelsel van risico-overdracht gemakkelijker wat ruimer worden toegepast. Daardoor zou dunkt mij eene zeer belangrijke besparing van onkosten kunnen worden verkregen. Men zou kunnen bepalen, dat werkgevers, die voor hun personeel regelingen hebben getroffen, die minstens even voordelig zijn als de Rijksregeling en die voldoende zekerheid bieden, van den verzekeringsplicht worden ontheven.

Dat toch de kosten van de algemeene arbeidersver-

zekering bij het zeer gecentraliseerde stelsel, hetwelk thans bestaat, zeer hoog zullen worden, valt gemakkelijk in te zien, als men eens nagaat hoe het staat met de veel minder gecompliceerde ongevallenverzekering. Op de bedrijfsrekening over de jaren 1913/1917 van de Rijksverzekeringsbank, voorkomende in de wetenschappelijke balans van genoemde bank, betrekking hebbende op 31 December 1917, staat vermeld, dat de over de jaren 1913/1917 betaalde premiën (dat zijn de premiën van degenen, die aangesloten waren bij de Rijksverzekeringsbank) bedroegen f 13.943.855,20, terwijl de administratiekosten over genoemd tijdvak bedroegen f 7.528.601,62½, waarvan afgaat het deel dat door de risico-dragende werkgevers, naamloze vennootschappen en vereenigeningen aan de Rijksverzekeringsbank is terugbetaald, ten bedrage van f 3.193.087,67½, zoodat op bedoelde premie drukt f 4.335.513,95 aan administratiekosten, dat is ruim 31 pCt. van de premieontvangst. Daarbij komt nog, dat er nog zoo tal van administratiekosten zijn, die latent blijven. Zoo geschiedt aan alle postkantoren geregeld veel werk voor de uitvoering van de Ongevallenwet (b.v. wekelijksche uitbetaling van renten), terwijl aan de bevolkingsbureaux der verschillende gemeenten geregeld moet worden nagegaan of al die rentetrekkers nog in leven zijn. Dat dit werk niet zo gering in omvang is, blijkt wel hieruit, dat alleen te Rotterdam thans pl.m. 4300 personen wonen, die rente krachtens de Ongevallenwet genieten. Verder moeten ook door de werkgevers voor het bijhouden van de loonlijsten, enz. veel administratiekosten worden uitgegeven. Uit een en ander blijkt wel, dat op elken gulden, die aan rente wordt uitbetaald, zoo ongeveer een gulden administratiekosten komt. Het volgende werpt ook een blik op den administratieven rompslomp, die de uitvoering van de Ongevallenwet medebrengt. De gemeente Rotterdam is toegelaten zelf het bij de Ongevallenwet bedoelde risico te dragen. Zij betaalt daarvoor maandelijks aan de Rijksverzekeringsbank terug de door die bank aan de getroffen uitbetaalde schadeloosstellingen, welke niet bestaan in definitieve renten. Van de definitieve renten betaalt zij de contante waarden aan de Rijksverzekeringsbank. Indien nu een werkmans een ongeval krijgt, is de gang van zaken als volgt: eerst wordt van het ongeval kennis gegeven aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank. Intusschen heeft de Gemeente aan den betrokkene ziektegeld uitbetaald, omdat op hem ook de ziektegeldregeling van toepassing is, welke geldt voor degenen, die niet onder de Ongevallenwet vallen. Kent het bestuur der Rijksverzekeringsbank eene uitkeering toe, dan kan de getroffene elke week aan het postkantoor de rente gaan halen. Hij brengt die dan terug bij zijn chef, omdat hij al ziektegeld heeft gehad. Maandelijks komt er eene rekening van de Rijksverzekeringsbank, waarop een paar honderd posten voorkomen. Van elk van die posten wordt nagegaan, op welken dienst (Gasbedrijf, Electriciteitsbedrijf, enz.) zij betrekking hebben. Iedere dienst moet daarna zijn aandeel terugstorten bij den Gemeente-Ontvanger. De Gemeente-Ontvanger stort het totaal van de maandelijksche rekening weder aan het postkantoor. De directie van het postkantoor zorgt, dat het bedrag weder bij de Rijksverzekeringsbank terugkomt. Zoolang dus de rente niet definitief is, blijft al deze administratie nutteloos. Over het jaar 1918 is aan 5 werklieden eene *definitieve* rente toegekend. Wordt zulk eene *definitieve* rente toegekend, dan rijst de vraag of de getroffene in gemeentediensdienst moet blijven. Zoo ja, dan ontstaat een zeer lastige loonkwestie, zoo nee, dan krijgt de getroffene dubbel pensioen, omdat bij de totstandkoming in 1913 van de pensioenwetten voor de gemeenteamttenaren niet gedacht is om de cumulatie van pensioen krachtens die wetten en rente krachtens de Ongevallenwet af te snijden. Behalve de administratie, die de Gemeente zelf voor deze zaak heeft te verrichten, moet zij aan de

Rijksverzekeringsbank jaarlijks betalen een aandeel in de administratiekosten der Rijksverzekeringsbank. Dit aandeel bedroeg over het jaar 1918 f 9.052,02 en over 1919 f 11.755,72½.

Bedenkt men nu, dat de Invaliditeitswet, welke zich meer met ieder individu afzonderlijk bezighoudt dan de Ongevallenwet, vermoedelijk procentsgewijze nog meer aan administratiekosten zal eischen dan de Ongevallenwet, dan is het wel te voorzien, dat die kosten enorm hoog zullen worden.

J. L. Kok.

Rotterdam, November 1920.

DE MEELEXPORT VAN AMERIKA.

Den 21sten September 1920 drukte Mr. Hoover, de Amerikaansche voedselregelaar, in een redevoering voor de „American Association of the Baking Industry” te Atlantic City als zijn meening uit, dat daling der tarweprijzen tot op het vóóroorlogsche niveau niet binnen afzienbaren tijd te verwachten was.

Dertien dagen later werden er prijzen genoteerd lager dan de Vereenigde Staten in vier jaren gekend hadden.

Het bewijst slechts, dat ook de knapste voedselregelaar zich kan vergissen en dat voor een dergelijke voorspelling nog iets meer noodig is dan statistische gegevens.

Zooals bekend mag worden verondersteld heeft men in Amerika deze daling in verband gebracht met de manipulaties van de Royal Commission der Engelsche regering; zelfs is er openlijk beweerd, dat deze Royal Commission ten koste der Engelsche belastingbetalers in tarwe speculeert. Vooral de Amerikaansche meelfabrikanten gaan hiertegen heftig te keer en spreken zelfs van den „Royal Gambler”.

Nu is het een feit, dat het er voor de Amerikaansche meelindustrie allesbehalve rooskleurig uitziet, hoewel het aan den anderen kant de groote vraag is, of dit mag worden toegeschreven aan de Engelsche Royal Commission. Naast de algemeene oorzaken schijnt deze malaise in hoofdzaak te moeten worden toegeschreven aan de vrachtprijzenpolitiek van den Shipping Board.

Dit lichaam met oorlogsbevoegdheden, dat o.a. belast geweest is met het vaststellen der zeevrachtprijzen, had deze voor meel 25 cts. (Am.) per 100 lbs. hooger gesteld dan voor tarwe. Als men nu weet, dat de gelijksoortige vooroorlogsprijzen slechts van 2 tot 6 cts. per 100 lbs. verschilden, dan is het tevens duidelijk, dat de meelexport in een beduidend ongunstiger positie gekomen is.

Nu is wel door de Merchant Marine Act van 5 Juni j.l. de vaststelling der zeevrachtprijzen aan den Shipping Board onttrokken, maar de groote invloed, die dit lichaam nog altijd uitoefent, te zamen met het eigenbelang der reeders zijn oorzaak, dat de bovengenoemde marge van 25 cts. per 100 lbs. nog steeds gehandhaafd blijft, tot groote ergernis der meelfabrikanten, die hun industrie met den ondergang bedreigd achten. Immers de groote marge belet hun te concurreeren met buitenlandsche fabrikanten, die, zooals b.v. de Engelsche, door tusschenkomst hunner regering groote quantums graan uit Amerika betrekken, dit verwerken en daarna den Amerikaanschen meelexport een uiterst gevaarlijke concurrentie aandoen in landen als Nederland, Zweden, enz. en niet te vergeten in Engeland zelf, al welke landen vóór den oorlog belangrijke afnemers van Amerikaansche meel waren.

De meelfabrikanten, die hun bestaan bedreigd voelen, zetten er dan ook alles op om de voor hen nadeelige vrachten in gunstigen zin gewijzigd te krijgen.

Zoo is Mr. B. J. Rothwell, als voorzitter van het „Federation Committee on Export Trade” (een lichaam, in het leven geroepen door de Millers’

National Federation), begonnen, de kwestie aan President Wilson voor te leggen. Het resultaat is echter verre van schitterend geweest, daar Admiraal Benson, de voorzitter van den Shipping Board, aan de Millers’ National Federation bericht zond, dat de Shipping Board (sic!) de zaak voor advies aan den President onder zich had en dat „there is likely to be an action on it within a short time.” Hetzelfde lichaam dus, dat eerst alle verzoeken van de fabrikanten heeft afgewezen en juist daardoor aanleiding gegeven heeft tot een beroep op den President, datzelfde lichaam moet nu in hooger beroep van advies dienen. Het heeft inderdaad veel weg van een vicieusen cirkel.

Intusschen hebben de meelfabrikanten niet stilgezeten. Zij hebben zich ook gewend tot de United States Chamber of Commerce en de Board of Directors van deze instelling nam op hun instigatie een motie aan, waarin de houding van de Shipping Board scherp wordt afgekeurd. Deze motie luidt:

„Aangezien de United States Shipping Board werd ingesteld ter bevordering van den overzeeschen zoowel als van den binnenlandschen handel van Amerika, behoort dit lichaam geen willekeurige praktijken te volgen bij het vaststellen der zeevrachtprijzen, zoodanig, dat daardoor een belangrijke industrie, waarin een aanzienlijk kapitaal belegd is en die aan talrijke arbeiders werk verschaft, ernstig geschaad wordt. Een groot percentage der Amerikaansche meelfabrieken werkt voor export. De ontwikkeling van den exporthandel werd mogelijk gemaakt door de omstandigheid, dat de zeevrachtprijzen voor tarwe en meel gewoonlijk slechts weinig verschilden. De vrachtprijzen voor tarwe en meel in het binnenlandsch verkeer zijn practisch altijd ongeveer gelijk geweest en zijn het nog steeds. De handhaving gedurende vele maanden van een buitensporig groot verschil in de zeevrachtprijzen ten gunste van de tarwe heeft tot resultaat gehad een aanzienlijke vermindering van den meelexport, gepaard met een belangrijke toeneming van den tarweuitvoer. Dit moet ongetwijfeld een noodlottigen invloed uitoefenen niet alleen op de meelindustrie, maar tevens op de daarmee samenhangende bedrijven en op de belangen zoowel van den consument als van den producent.

De Board of Directors van de Chamber of Commerce is dan ook tegenstander van elk ongemotiveerd verschil in zeevrachtprijzen tusschen meel en tarwe.

Deze motie zal ter kennis worden gebracht van den U. S. Shipping Board.”

Om hun actie nog steviger te voeren zetten de meelfabrikanten op 15 October j.l. hun „Federation Committee on Export Trade” om in een „Emergency Defence Committee”, waaraan werd opgedragen:

1°. Om een beroep te doen op de meelindustrie tot het bijeenbrengen van een fonds van 250.000 dollar, aan te wenden in den strijd voor rechtvaardigheid ten opzichte van de producten der Amerikaansche meelfabrieken.

2°. Om den geheelen meelhandel te organiseeren in een strijdlichaam en wel door de hulp van iederen meelfabrikant in te roepen in dezen strijd, waarvan de toekomst der Amerikaansche meelindustrie afhangt.

3°. Om tot het uiterste te blijven aandringen bij den Shipping Board op wijziging der zeevrachttarieven en tevens zoodanige besprekingen te houden met de Stoomvaartmaatschappijen, als noodig mochten blijken om deze te overtuigen van de vernietigende werking der bestaande verschillen in de zeevrachtprijzen.

4°. Om onder de aandacht van belanghebbenden en van het publiek te brengen de in economischen zin ongezonde politiek, om grondstoffen in plaats van bewerkte producten uit te voeren en verder om alle andere factoren, die de levensbelangen der betrokken industrieën bedreigen, aan belanghebbenden en aan het publiek voor te leggen.

5°. Om door een krachtige campagne de leden van

het Congres in te lichten, ten einde, indien de Shipping Board geen rechtvaardigheid betracht, het Congres zelf in staat te stellen den meeexport voor ondergang te bewaren.

6°. Om zoodanige andere zaken te overwegen en actie te voeren, als voor het behoud der Amerikaansche meelindustrie noodig mochten blijken.

Een der leden, die geheel instemde met het plan, was van meening, dat het werkkrooster van het Comité „the essence of a dynamo” in zich had; inderdaad niet slecht opgemerkt, al behoeft men zich in Amerika over een dergelijk forsch aangrijpen niet al te zeer te verwonderen.

De meelfabrikanten schijnen dus den strijd op leven en dood te willen doorzetten en zullen ongetwijfeld geld noch moeite sparen, de vrachttarieven gewijzigd te krijgen.

Ook voor Europa is de uitslag van dezen strijd van het grootste gewicht en ongetwijfeld zullen ook de Hollandsche meelfabrikanten goed doen een wakend oog te houden op de gebeurtenissen, welke zich thans aan de overzijde van den Oceaan afspelen.

Deventer.

Mr. J. VAN LOON.

DE VERHOUDING TUSSEN DE SPOORWEG-MAATSCHAPPIJEN EN DEN STAAT.

Zooals op 11 November j.l. bij communicé in de dagbladen werd medegedeeld, is door de Regeering en de directie der samenwerkende maatschappijen in onderling overleg een ontwerp samengesteld tot wijziging van de Spoorwegovereenkomsten van 1890 met daaraan verbonden wijziging van de Statuten der S.S. en der H. I. J. S. M. Op 24 dezer zullen de aandeelhouders van beide maatschappijen zich over deze voorstellen hebben uit te spreken.

Hieronder volgt in de eerste plaats de ontwerp-overeenkomst met de S.S., waarbij, voor zooveel noodig, met een enkel woord op de aangehaalde artikelen der overeenkomst van 1890 wordt ingegaan. De ontwerp-overeenkomst met de H. I. J. S. M. is ongeveer gelijklopend aan die met de S.S. Voorzover materiele verschillen bestaan, worden deze eveneens vermeld.

In de tweede plaats wordt een overzicht gegeven van de wijzigingen, welke in de Statuten van beide maatschappijen worden aangebracht.

ONTWERP-OVEREENKOMST 1920 S.S.

Tusschen:
den Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door den Minister van Waterstaat en den Minister van Financiën, tot het aangaan van deze overeenkomst door de Koningin gemachtigd,

ter eenre,

en
de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, vertegenwoordigd door hare Directie, tot het aangaan van deze overeenkomst door de Algemeene Vergadering van Aandeelhouders der Maatschappij gemachtigd,

ter andere zijde,

is, behoudens bekrachtiging bij de wet, het navolgende overeengekomen:

Artikel 1.

(1). De Maatschappij verbindt zich, na verkregen Koninklijke bewilliging, in hare statuten de wijzigingen aan te brengen, welke in den aan deze overeenkomst gehechten afdruck dier statuten zijn aangegeven.

(2). De Maatschappij verbindt zich de in het vorige lid bedoelde bewilliging te vragen, zoodra deze overeenkomst bij de wet bekrachtigd is.

Artikel 2.

(1). Met afwijking van het bepaalde in het eerste lid van artikel 65 der tusschen partijen gesloten overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (Staatsblad No. 134), in de onderhavige overeenkomst verder genoemd „overeenkomst 1890 S.S.”, wordt het op de aandeelen gestort maatschappelijk kapitaal der Maatschappij gesteld op veertig miljoen gulden.

(2). De Staat verbindt zich voor 88.000 te zijnen name gestelde aandeelen der Maatschappij aan deze op de wijze, als bij hare statuten omschreven, f 250,— per aandeel te betalen.

z: [Totdusver bedroeg het kapitaal S.S. f 18 miljoen. De Staat voegt hier dus f 22 miljoen bij. Bij het kapitaal H. I. J. S. M. dat f 22,5 miljoen bedraagt, voegt de Staat f 27,5 miljoen in den vorm van 27.500 aandeelen van f 1000,—]

Artikel 3.

(1). De Maatschappij verbindt zich tot de exploitatie, voor zoover dit door de Koningin bepaald wordt, van de spoorwegen, bedoeld in artikel 1 der Locaalspoor- en Tramwegwet, welke nog door den Staat mochten worden aangelegd of waarover de Staat, door naasting of op andere wijze de beschikking mocht verkrijgen, mits en zolang die wegen aan de door de Maatschappij geëxploiteerde spoorwegen aansluiten, hetgeen ook geacht wordt het geval te zijn, indien de spoorwijdte verschillend is.

(2). Het bepaalde in het derde en het vierde lid van artikel 2, in het eerste, het tweede en het vierde lid van artikel 7, in artikel 8 en in het tweede lid van artikel 22 der overeenkomst 1890 S.S. is mede op de in het vorige lid bedoelde spoorwegen van toepassing. Voorts worden overal waar in de genoemde overeenkomst sprake is van Staatsspoorwegen, behalve in artikel 31, daarmede ook deze spoorwegen aangeduid.

(3). Voor het gebruik van de in dit artikel bedoelde spoorwegen keert de Maatschappij jaarlijks aan den Staat een tusschen de Ministers van Waterstaat en van Financiën en de Maatschappij in gemeen overleg te bepalen vergoeding uit. Bij het bepalen van deze vergoeding wordt rekening gehouden met het bedrag, dat die spoorwegen aan den Staat gekost hebben.

Artikel 4.

In afwijking van het bepaalde bij artikel 3 der overeenkomst 1890 S.S. is de Maatschappij ook tot het exploiteeren, het oprichten van of het deelnemen aan ondernemingen, welke het vervoer van personen en goederen ten doel hebben, niet bevoegd dan na machtiging van de Ministers van Waterstaat en Financiën.

Artikel 5.

Met afwijking in zooverre van artikel 17, eerste lid, der overeenkomst 1890 S.S. behoeven alle tarieven en wijzigingen van tarieven de goedkeuring van den Minister van Waterstaat op den voet van artikel 28 der wet van 9 April 1875 (Staatsblad No. 67).

[Totdusver geschiedde de goedkeuring „tot zekerheid, dat de vastgestelde maxima niet overschreden worden”.]

Artikel 6.

Het recht van de Maatschappij in het geval, bedoeld in het zesde lid van artikel 20 der overeenkomst 1890 S.S. de werken, welke zij noodig acht, voor hare rekening te maken, vervalt.

[Het betreft hier werken door de Maatschappij verlangd, doch waarvoor door den Minister vergunning is geweigerd, terwijl zij voorts door scheidsmannen niet noodig zijn geoordeeld.]

Artikel 7.

De bevoegdheid van de Maatschappij tot opzegging van de overeenkomst 1890 S.S. vervalt.

Artikel 8.

(1). In afwijking van het bepaalde bij het eerste lid van artikel 33 der overeenkomst 1890 S.S. verblijft telken jare het winstsaldo tot een bedrag van vijf en twee honderd drie en zestig duizend honderd acht en vijftig tienmillionsten (5,026.315.8) ten honderd [H. I. J. S. M. 5 ten honderd] van het op de aandeelen aan toonder gestort en niet terugbetaald maatschappelijk kapitaal aan de Maatschappij, ontvangt de Staat daarna een bedrag van één (1) ten honderd van gezegd kapitaal en wordt hetgeen dan nog overblijft in diër voege tusschen den Staat en de Maatschappij verdeeld, dat ieder van beide partijen daarvan een gelijk aandeel verkrijgt, tot dat het geheele aandeel der Maatschappij bedraagt zes en een half (6,5) ten honderd van gemeld kapitaal, als wanneer van hetgeen dan nog beschikbaar is vier vijfde gedeelten ($\frac{4}{5}$) aan den Staat worden uitgekeerd en één vijfde gedeelte ($\frac{1}{5}$) aan de Maatschappij verblijft.

(2). Daarentegen betaalt de Staat aan de Maatschappij — zoo daarvoor noodig met afwijking van het laatste lid van genoemd artikel 33 — hetgeen in eenig jaar blijkens de winst- en verliesrekening der Maatschappij vereischt mocht zijn om tot een winstsaldo van vijf en twee honderd drie en zestig duizend honderd acht en vijftig tienmillionsten (5,026.315.8) ten honderd [H. I. J. S. M. 5 ten honderd] van het op de aandeelen aan toonder gestort en niet terugbetaald maatschappelijk kapitaal te komen. Deze betaling geschiedt binnen éne maand, nadat de jaarlijksche balans

en winst- en verliesrekening op de daarvoor bij de statuten der Maatschappij bepaalde wijze zijn vastgesteld.

(3). Hetgeen van het winstsaldo aan de Maatschappij verblijft, is bestemd tot uitkeering als dividend aan de houders van aandelen aan toonder en de oprichters der Maatschappij.

[Het hogere cijfer der S.S. hangt samen met de uitstaande oprichtersbewijzen. De H. I. J. S. M. kent deze niet.]

Artikel 9.

(1). De Staat is, indien hij gebruik maakt van zijn recht om de exploitatie krachtens de bepalingen der overeenkomst 1890 S.S. te doen eindigen en om de eigendommen der Maatschappij te naasten, verplicht dit laatste te doen op 1 Januari en overeenkomstig het bepaalde in artikel 34 I der overeenkomst.

(2). Voor hetgeen de Staat alsdan verkrijgt betaalt hij aan de Maatschappij — in afwijking van het bepaalde in het tweede lid van artikel 35 en in artikel 40 van voornoemde overeenkomst — de som, welke de Maatschappij noodig heeft om bij liquidatie aan de houders van aandelen aan toonder uit te keeren:

- a. het op die aandelen gestorte en niet terugbetaalde bedrag;
- b. de som van f 6.390.000,— [H. I. J. S. M. f 3.442.500,—];
- c. rente ad zes ten honderd 's jaars over de verschuldigde bedragen van den dag af, waarop de liquidatie-uitkeering betaalbaar is.

(3). De overeenkomstig het vorige lid door den Staat verschuldigde bedragen worden betaald binnen ééne maand nadat de liquidatierekening op de daarvoor bij de statuten der Maatschappij bepaalde wijze is vastgesteld.

[De overeenkomst 1890 kent drie wijzen van naasting: art. 34 I, hier gehandhaafd met fixatie van het bedrag sub b, naar den toestand van 31 Dec. 1919, art. 34 II, dat gedeeltelijke naasting op ongeveer gelijken voet mogelijk maakt, art. 34 III, dat overneming van de in art. 39 omschreven bezittingen op den aldaar vastgestelden grondslag mogelijk maakt. Art. 39 bevat o.a. het bekende voorschrift, dat slechts 1½ pCt. afschrijving op het rollend materieel voorschrijft].

Artikel 10.

(1). Indien de Staat op 31 Januari 1931 nog geen gebruik gemaakt heeft van zijn recht om de eigendommen der Maatschappij te naasten, betaalt hij den daaropvolgenden 2den Januari aan de Maatschappij de in het tweede lid van het vorige artikel genoemde som van f 6.390.000,— ten einde door de Maatschappij als extra-uitkeering aan de houders van aandelen aan toonder te worden uitgekeerd.

(2). De ingevolge het vorig lid plaats gehad hebbende betaling komt in mindering van hetgeen de Staat bij naasting ingevolge het tweede lid van het vorige artikel schuldig is.

Artikel 11.

De opneming bij proces-verbaal van werken, bedoeld in het voorlaatste lid van artikel 20 der overeenkomst 1890 S.S., geschiedt niet meer; de uitgewerkte staten, bedoeld in artikel 43 dier overeenkomst, worden niet meer vervaardigd of bijgehouden; de opgaven, bedoeld in artikel 44 en in het vierde lid van artikel 45 dier overeenkomst niet meer gedaan; de rekening, bedoeld in artikel 80 f dier overeenkomst, niet langer aangehouden en de opgaven, bedoeld in het vijfde lid van artikel 82 dier overeenkomst, niet meer gedaan.

[De meeste dezer voorschriften hangen samen met de thans vervallende naastingsmogelijkheid ingevolge artikel 34 III.]

Artikel 12.

De Maatschappij verstrekt aan de Ministers van Waterstaat en van Financiën en aan de door deze Ministers aan te wijzen rijksambtenaren de inlichtingen, welke zij vragen en verleent hun inzage van hare boeken en haar archief.

Artikel 13.

De artikelen 2—12 dezer overeenkomst treden in werking, zodra de in artikel 1 bedoelde wijzigingen in de statuten der Maatschappij zijn aangebracht. Artikel 8 vindt geen toepassing op het op 31 December 1920 eindigende boekjaar der Maatschappij. De Maatschappij verbindt zich over genoemd boekjaar voor uitkeering aan aandeelhouders geen gelden te ontleenen aan de fondsen, bedoeld in artikel 46 der overeenkomst 1890 S.S. [d. i. het reservefonds].

Artikel 14.

Deze overeenkomst kan slechts gewijzigd worden met machtiging van de vergadering van houders van aandelen aan toonder der Maatschappij.

Artikel 15.

Deze overeenkomst kan worden aangehaald onder den titel „overeenkomst 1920 S.S.” en de tusschen partijen gesloten overeenkomst van 21 Januari 1890 bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (Staatsblad No. 134), onder den titel van „overeenkomst 1890 S.S.”

Artikel 16.

De kosten op deze overeenkomst vallende, worden gedragen door de Maatschappij.

Aldus in tweevoud overeengekomen te 's-Gravenhage en te Utrecht den . . .

De Minister van Waterstaat, De Maatschappij tot Exploitatie van Staatspoorwegen, De Directie,

De Minister van Financiën, De Secretaris,

STATUTENWIJZIGINGEN.

Artt. 5 en 6 worden in overeenstemming gebracht met de kapitaalsverhooging. Voor de 88.000 aandelen S.S. ontvangt de Staat 44 bewijzen van 2000 aandelen elk. Voor de 27.500 aandelen H. I. J. S. M. 55 bewijzen van 500 aandelen elk. Binnen drie maanden stort de Staat f 2.200.000,— resp. f 2.750.000,—. Verdere stortingen worden nader geregeld.

In art. 9 wordt het aantal commissarissen van tenminste 15 en ten hoogste 29 teruggebracht tot 11.

In art. 10 worden de bestaande alinea's 2—5 gelezen:

„Zes Commissarissen worden benoemd en ontslagen door de Ministers van Waterstaat en van Financiën, die voor elk een plaatsvervanger kunnen aanwijzen.

„De vijf overige Commissarissen en voor ieder hunner een plaatsvervanger worden door de vergadering van houders van aandelen aan toonder benoemd en ontslagen.

„De in het vorige lid bedoelde Commissarissen en plaatsvervangende Commissarissen aanvaarden huane betrekking niet dan nadat de Commissarissen van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij [S.S.] benoemd door de Vergadering van houders van aandelen aan toonder dier Maatschappij, daartoe machtiging hebben verleend.

„Jaarlijks treden een der in het derde lid bedoelde Commissarissen en zijn plaatsvervanger af in de volgorde, door het lot vast te stellen. De aftreding heeft plaats onmiddellijk na afloop van de gewone jaarlijkse vergadering van houders van aandelen aan toonder.”

Tevens vervalt het thans aan Commissarissen toekomend aanbevelingsrecht bij benoeming van leden van hun College.

In de bevoegdheden van Commissarissen komt geen verandering. Daarentegen vervalt art. 13, thans luidende:

„De Raad van Commissarissen benoemt in elke eerste vergadering na de gewone jaarlijkse Algemeene Vergadering van Aandeelhouders uit zijn midden een Comité van Toezicht, bestaande uit ten minste vijf leden, waaronder Voorzitter en Secretaris van den Raad, aan welk Comité meer bepaald het uitoefenen van het toezicht, bedoeld in artikel 12, is opgedragen.

„De bevoegdheden en verplichtingen van dit Comité worden door den Raad van Commissarissen, na overleg met de Directie, bij reglement vastgesteld.

„Zijne leden ontvangen een door den Raad van Commissarissen te bepalen vergoeding voor hunne bemoeiingen.”

In art. 14 wordt voor Commissarissen de voorwaarde van aandelenbezit geschrapt.

Artt. 19 en 20 handelende over de winstuitdeeling worden met de ontwerp-overeenkomst in overeenstemming gebracht.

In de artt. 21 e.v. worden nopens bijeenroeping etc. der vergaderingen van aandeelhouders aan toonder gelijke regelen gesteld als voor de Algemeene Vergadering van aandeelhouders, waarin de Staat vertegenwoordigd is.

In art. 24 wordt o.a. ingevoegd de bepaling:

„De gemachtigde van den Staat der Nederlanden brengt voor ieder door hem vertegenwoordigd aandeel één stem uit.”

In de liquidatiebepalingen worden de uit de overeenkomst 1920 voortvloeiende wijzigingen aangebracht, terwijl in eene overgangsbepaling voorgeschreven wordt, dat de tegenwoordige Commissarissen in functie blijven, tot het College opnieuw is samengesteld. De daartoe noodige vergadering van houders van aandelen aan toonder wordt binnen drie maanden gehouden.

TERMIJNHANDEL IN EFFECTEN AAN DE AMSTERDAMSCHEN BEURS.

Op 27 Februari j.l. werd een vergadering van de Vereeniging voor den Effectenhandel gehouden, ter bespreking van een bestuursvoorstel tot instelling van den termijnhandel in aandelen Kon. Petroleum. Door eenige leden, die invoering wenschelijk achtten, doch bezwaren hadden tegen een handel op rescontre zonder surplus, werd een motie ingediend, waarbij de instelling werd gevraagd van een Commissie van 7 leden, welke tot taak zou hebben het opstellen van een Reglement voor den handel op rescontre met onderpand.

De na aanneming dezer motie verkozen Commissie is erin geslaagd een Concept-Reglement op te stellen, dat behalve de voordeelen van den rescontrehandel, bestaande in een aanzienlijke besparing van moeite, kosten en risico voor leveringen, bovendien een nog grootere zekerheid biedt dan de z.g. contante affaires. Bedoeld voorstel zal behandeld worden in de op 29 Nov. a.s. te houden vergadering der vereeniging.

De besparing op het aantal keeren, dat geleverd moet worden, is aanzienlijk, daar slechts éénmaal in de 14 dagen levering plaats vindt van de stukken door elken contractant per saldo te leveren.

Bovendien geeft het door de Commissie op 20 pCt. vastgestelde surplus een meerdere zekerheid bij den handel in fondsen, die de laatste jaren aan groote fluctuaties onderhevig zijn.

Partijen zijn: koopers, verkoopers, prolongeerende haussiers en baissiers en ten slotte geldgevers, die posities voor haussiers financieren.

Een in te stellen Rescontre-Bureau verleent zijn bemiddeling. Het opent voor ieder lid een stukken- en een geldrekening, waarbij het bedrag der te stellen zekerheid wordt bepaald door het totaal der debetsaldi der geldrekeningen en der stukken-rekeningen te stellen tegenover het totaal der creditsaldi der geld- en der stukkenrekeningen. Het saldo der stukken wordt tot den middenkoers van den dag omgerekend. Voor surplus wordt 20 pCt. gelegd op de debetsaldi der geldrekeningen en wordt 20 pCt. in mindering gebracht van de creditsaldi. Het aldus gevonden verschil geeft het bedrag aan dat voor zekerheid vereischt wordt, welk bedrag in geld gefourneerd kan worden of ook in fondsen, die het R.-B. convenieeren.

Een belangrijk voordeel voor de practijk van den handel zal art. 6 geven, hetwelk partijen verplicht dagelijks aan het R.-B. de registratie te verzoeken van alle afgesloten affaires binnen drie uren na het officieele slot van de beurs. Onbekende koopers of verkoopers zullen op deze wijze spoedig ontdekt worden, of men zal in elk geval den volgenden dag weten, dat geen tegenpartij is opgekomen, zoodat men zich bijtijds tegen verdere verschillen kan dekken.

Voor prolongeeringen zullen partijen elkander in de open markt moeten vinden, evenals dat in het buitenland vroeger reeds gewoonte was. Bovendien biedt de rescontre een goede gelegenheid aan geldgevers om op een termijn van 14 dagen geld te plaatsen. De technische moeilijkheid, hierin gelegen, dat geldgevers, behalve geld, tevens nog surplus zouden moeten verstrekken, is ondervangen door speciale formulieren E en F voor geldgevers en -nemers, waardoor deze transacties onderscheiden worden van aan- en verkoopen in de formulieren A en B en prolongeeringen in C en D.

De grootste moeilijkheid moet voor de Commissie gelegen hebben in art. 29, waarbij de volgende bevoegdheden aan het R.-B. worden verleend:

„Het R.-B. stelt voor ieder op wiens rekeningen per den aflopenden rescontre affaires zijn geregistreerd, de saldi vast der door hem te leveren en te ontvangen stukken, bepaalt aan wie zij, die per saldo stukken te leveren hebben, moeten leveren en doet hiervan opgaaf aan de betreffende partijen.”

Door de vele transacties, die door het R.-B. over

en weer in eenzelfde rescontre-termijn geboekt worden, zal het R.-B. als regel een andere tegenpartij voor de levering tot den passagekoers moeten aanwijzen, als het lid, dat bij den koop of verkoop de tegenpartij was. Indien een der leden na de krachtens art. 29 genomen decisies van het R.-B. in gebreke blijft, zouden de nadeelen hieruit voortkomende iemand kunnen treffen, die in het geheel niet met den „zwakken broeder” gehandeld had.

In afdeeling 5 is de Commissie erin geslaagd eenige artikelen op te stellen, waarin ook dit bezwaar wordt ondervangen. Men mag hopen, dat het Concept-reglement in de vergadering op 29 November a.s. door de Vereeniging zal worden aangenomen. In het ergste geval zal, indien de surplus-rescontre te hooge financieele eischen aan de Beurs zou stellen, de contante affaire de overhand houden.

Zou de rescontre met surplus op den duur de preferentie krijgen in de mededinging met de contante affaire, dan zal de bonafide handel daar bij gebaat worden. Zij, die niet beschikken over voldoende middelen in verhouding tot de uitbreiding, die ze aan hun zaken geven, worden in hun bewegingen getemperd. Reële handelaars zullen hun risico verminderd zien en als bijkomstig voordeel zullen verschillen steeds sneller ontdekt worden. De rescontre zal dan wel in korten tijd in de meeste belangrijke fondsen toepassing vinden.

T. J. GREIDANUS.

LONDENSCHEN CORRESPONDENTIE.

De handel met Rusland; goudaankoop door de Bank of England; McKenna over de wisselkoersen; moeilijkheden der Australische en Canadeesche Banken; de economische depressie.

Onze Londensche correspondent schrijft ons d.d. 20 November 1920:

Yesterday afternoon in the House of Commons, the Prime Minister announced the policy of the Government with regard to *trading with Russia*. „The Cabinet has decided”, he stated, „that a draft agreement to carry out the July arrangement with Russia should be prepared. It will, I hope, be ready for submission to the Russian Government in a few days.” This announcement, it will be noticed, speaks of the preparation of a draft; it would seem to follow that the terms of the agreement which I mentioned in past letters will not be adhered to. The complaints of the Federation of British Industries and other commercial bodies, and the opposition inside the Government of such departments as the Treasury, have evidently borne some fruit. It remains to be seen what the terms of the agreement are likely to be, before one can say that the situation has materially altered. The defeat of Wrangel will make the attitude of the Soviet rather less conciliatory than it was, and the tone of the latest notes is by no means reassuring on this point. On this side, quite apart from the grievances about the debt, we have a considerable school of politicians which likes to use the Soviet as a means to make the flesh of the middle-classes creep with horror, and this school will naturally welcome any trouble over the terms of the new draft. The hope that the agreement is going to stop unemployment and revive trade seems to be premature, to say the least of it. Still, difficult as the whole question is, the settlement, if it comes off, is to be welcomed on the ground, at any rate, that it represents a step towards a more normal Europe. It will be something that the possibility of trade is even contemplated with people whose political principles one intensely dislikes. From the Russian point of view, the resumption of trade is likely to lead to a speedier modification of the Soviet regime than all the émigré wars put together.

The main points of interest this week are financial. *The labour outlook* is for the moment fairly good, though we are likely to have trouble with the

employées of the tramways, who are asking for a large rise on the ground that the cost of living has advanced. The municipal authorities state that they are at the end of their resources in this matter: the tramways in many cases no longer pay their way and have to be subsidised at the expense of the local rate payers, and no relief can be found in raising the fares. The main trouble at present is with the „intellectual proletariat“; the technical employées of the Electricity Undertakings are up in arms over an alleged breach of agreement, and there is also trouble in the Insurance world, over the dismissal of clerks by a large insurance company, because these men were members of the trade-union catering for insurance officials. This foolish action has aroused much the same sympathetic feeling among the other middle-class unions as „victimisation“ has always raised among the trade-unions of manual workers, and the Government is to intervene. Anything more calculated to embitter feeling than this kind of action by powerful corporations cannot be imagined.

Turning to the *financial features*, the first in order of time, is the announcement that the banks intend to publish monthly balance sheets again: the reintroduction to begin early next year. It is of course true that the Banks would in all probability have been forced to do this by the Government, since it was one of the recommendations of the Cunliffe Committee; but it is desirable that the student should not have to wait until the Government had found time to deal legislatively with this matter.

A great deal of interest is being taken in the fact that the Bank of England is reported to have received a *shipment of gold* which it has taken over at the Mint Price. It is true that as sovereigns cannot be melted down, they will only fetch the mint price if imported, but the surprising thing is that they should have been offered in this country at all under the circumstances, for by sale in the States, and the offer of drafts against the proceeds in London, a considerable profit would have been realised. The „Times“ states that the receipt of the gold „affords evidence of the soundness of the policy of export licences and affords an effective answer to any who may consider that a price higher than the Mint level has necessarily to be paid for gold to be imported from foreign countries, including Soviet Russia.“ This seems to me to be bad reasoning: so long as the embargo on Russian gold in New York continues, it may be true that Russian gold can be bought by the Bank at less than the full market price, but it does not in the least follow that this is true of all gold. For, if the Bank offers less than full market value, the gold will not be sent here at all. It is finally difficult to see what object there is in accumulating a gold store here, unless the gold is freely exportable the whole value of the store is lost, so far as correcting the exchanges is concerned. If the Bank is going to buy at one price and export at another, using its monopoly position to make a profit on the transaction, there is sure to be trouble. But probably no such policy is intended: the truth probably is that the Bank will use any gold got in this way as a basis for more notes, the very last thing one wants to see.

The Chancellor has been asked in Parliament whether he is prepared to invite advice from business and banking circles on Mr. Darling's Empire Bank scheme. He stated that he would be prepared to appoint a Committee if such a step was generally desired in banking circles, but, so far as he could ascertain, „this is at present far from being the case.“

The Chairman of the City and Midland Bank, Mr. McKenna, has delivered an important speech at Manchester University on the subject of *international exchange*. The speech is interesting because it shows that Prof. Cassel's theories are beginning to make headway among practical men, though it must be confessed that the speaker was only prepared to

accept the theory in question with considerable qualifications. But Mr. McKenna is inverting cause and effect in assuming that it is the depreciation of the exchanges which has led Governments to restrict the export of gold: it can be safely asserted that were gold exports allowed, the exchanges would be much more normal than they now are. Mr. McKenna explained the discrepancy between the rise in prices and the increase in currency by referring to the „rapidity of expenditure“, but it is not very clear what he means by that phrase. He clearly does not mean „velocity of circulation“, for that would confirm and not disprove the quantity theory, against which he protests. „The rate at which the national income is spent“ which is his own definition, implies, it seems to me, an equally rapid rapidity of velocity of circulation of money. The speaker used the occasion for an attack on the Government's financial policy. The Excess Profits Duty made it necessary for business men to borrow heavily, these loans represent inflation, and thus the effect is the same as if the Government inflated the currency itself.

For the first time for what must be a considerable period, the Week's Clearing House figures show a decline from the previous year's return for the same week. The comparative figures are:

	(Millions. stg.)			Total
	Town Clearing	Metropol. Clearing	Country Clearing	
Week ended 17/11/20	£ 571.2	£ 37.5	£ 74.4	£ 683.1
Week ended 19/11/19	„ 569.4	„ 40.1	„ 81.6	„ 691.1
Decrease or Increase + „	1.8	— „ 2.6	— „ 7.2	— „ 8.0

But as the amount for the whole year up to date exceeds that of the previous year by no less an amount than £10,270,833,000, too much must not be made of this. It would nevertheless be fairly legitimate to regard this decline as some evidence that the depression of trade is making itself felt.

It may be only a co-incidence that the Currency Return made up to the same date as the Clearing House Return should show a considerable decline. In any case, the fact is so. The volume of notes outstanding has fallen from £351,097,441 to £347,478,933, a decline of £3,618,508. Consequently, the reserve ratio stands at 13.59 per cent, as compared to 13.48 per cent a week ago.

The Australian Banks are not very optimistic as regards the immediate future, to judge from the circular which they have issued, warning their customers that whilst they will do their best to comply with instructions accompanying bills for collection, „regarding the form of remittance for proceeds, it must be understood that proceeds can be remitted only at such currency as may justify the remitting bank at the time of payment of the bills.“

The Canadian Banks also are finding themselves in difficulties over the embargo on Canadian securities, which I mentioned in previous letters.

Since these security sales would have provided more Canadian exchange for the use of European purchasers of Canadian products, the result of the embargo is a holding up of the wheat movement, and as the Banks have financed the farmer, they are finding their loans „frozen“. Altogether, with the South African currency depreciated against sterling, the Australian currency depreciating because the banks are not allowed to get the gold they own, and the Canadian banks embarrassed because of the embargo, the Dominions, which have done very well out of the war by sale of raw materials, are not distinguishing themselves as financial experts.

Mr. Ter Meulen is to be congratulated on the practical interest which is being shown in his scheme. An important meeting of insurance experts was held this week in order to hear various banking authorities

on the scheme and the possibility of working out a policy of insuring exporters in connection therewith, and we shall doubtless hear more on this subject.

The „Manchester Guardian Weekly” is not a paper which is likely to publish mere rumours. It is therefore all the more surprising to find the Financial Editor stating, in the course of a *pessimistic article on the present position*, on the authority of „sources which cannot be regarded as irresponsible, that the remedy favoured in high political quarters is in effect a further dose of inflation.” This is the remedy put forward to cure the evil caused by carrying stocks on borrowed money; instead of the loans being liquidated by the goods being sold. One can only hope that the statement is incorrect, otherwise there will be an end to the upward movement of the exchanges which is such a cause of pride to the „Times” of yesterdays date, but which is mainly due to the fact that several countries which ought to have learnt from the experience of others, are inflating their currencies, Spain being the worst offender in this respect. The Queensland Government is seeking a way of escape out of its difficulties by means of a forced loan. The amount is given variously at £ 2 and £ 2½ millions, and compulsion is to be applied, in case of necessity, to individuals with more than £ 1000 a year income.

News from the textile centres does not make exactly cheerful reading. In Oldham the mills are living from hand to mouth, in Burnley „this week is likely to prove the blackest the operatives have experienced for a long time”; in Preston, „no progress towards better times has been made.” Happily in Blackburn „the outlook continues to improve”. The Woollen Centres are equally bad „practically all mills running short time.” Slackness is the order of the day in Northampton also. Silk, jute, linen centres say the same thing: the Denton hat trade states that „the hatting trade has not been so bad for years as it is at present.” Things are probably a little better than people see them, but it is obvious that what we want is not more inflation, which will make people still more disinclined to cut prices, but the reverse, so that this condition of malaise may disappear.

This week's *Floating Debt Position* is slightly better:

	Nov. 13/20	Increase or decrease on week
Ways and Means Advances:		
Bank of England...	£ 55.750.000	£ 1.500.000 decrease
Government Departm...	„ 186.964.000	„ 400.000 decrease
Treasury Bills.....	„ 1.089.054.000	„ 170.000 increase
Total	£ 1.331.768.000	„ 1.730.000 decrease

The *Bank Return* shows the following variations:

Public Deposits	£ 307.245	decrease.
Other Deposits	„ 3.808.915	increase.
Government Securities	„ 1.085.000	„
Other Securities	„ 1.943.648	„
Reserve	„ 521.036	„
Circulation	„ 278.600	decrease.
Coin and Bullion	„ 242.436	increase.

This increase in the coin and bullion includes the shipment of which mention has been made, but whether the whole is due to this cause is of course not known. The reserve proportion has improved to 10¾ per cent, a rise of one-eighth.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijk overzicht met bijlagen van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand October 1920, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van October 1919.

De oorlogswinst- en verdedigingsbelastingen brachten tot dusver in totaal op f 838.675.756, waarvan f 627.029.441 op rekening komt van eerstgenoemde heffing.

Met inbegrip van de opcenten ten behoeve van het Leeningsfonds — behalve die op den Suikeraccijns, welke geene verzwaring van belastingdruk medebrach-

ten — is in totaal een som van f 1.017.489.771 ontvangen uit belastingheffing, die haren grond vindt in de buitengewone omstandigheden.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 37.509.737 op, tegen f 33.432.085 in October 1919 en vertoonen mitsdien een vooruitgang van f 4.077.652. De opbrengst in de eerste 9 maanden overtrof de raming met f 90.314.659, terwijl de opbrengst in October 1920 de raming met f 11.706.696 overtrof. Tot dusver overtrof de opbrengst de raming derhalve met f 102.021.355.

Tot dit gunstig resultaat droegen alle middelen bij — in het bijzonder de Inkomstenbelasting, de geditilleerdaccijns, de registratie- en de invoerrechten — behalve de grond- en de personeele belasting, de zoutaccijns en de belasting op de speelkaarten.

Tot de hoogere opbrengst van October 1920, in vergelijking met October 1919, droegen alle middelen bij, behalve de grondbelasting, de suikeraccijns, de zoutaccijns, de geslachtaccijns, de registratierechten en de successierechten.

De hoogere opbrengst van de grondbelasting is waarschijnlijk te danken aan een inhalen van den achterstand. Die van de inkomsten- en vermogensbelastingen is een gevolg van de met ingang van 1 Mei 1919 in werking getreden tariefsverhoogingen, ingevolge de wetten van 11 April 1919 (Staatsbladen Nos. 169 en 170), die in October 1919 haren invloed nog niet deden gevoelen.

Hierbij moet in aanmerking worden genomen, dat de aanslagen, welke de hooge inkomens betreffen, in het algemeen later worden vastgesteld, daar voor die aanslagen de medewerking van de belastingambtenaren der vermogensbelasting noodig is; deze aanslagen hebben in de afgelopen maand hun invloed doen gelden.

Ook bij de beoordeeling van de ontvangsten uit deze twee belastingen, dient in aanmerking te worden genomen, dat geleidelijk eene vluggere aanslagregeling mogelijk wordt, zoodat voorzichtigheid is geboden bij de vergelijking van de opbrengst dezer middelen in het loopende en in het vorige jaar.

De hoogere opbrengst van de personeele belasting is mede een gevolg van het inhalen van achterstand. Dit blijkt uit een vergelijking van de totale opbrengst dier belasting in de eerste tien maanden van 1920 met die in de overeenkomstige maanden van 1919. Niettegenstaande de herschatting volgens hooger maatstaf van meubilair en huurwaarden en het ruimer vloeien van dit middel in October 1920, is de totale opbrengst in de eerste tien maanden van 1920 nog ruim 1,5 ton lager dan in de overeenkomstige periode van 1919.

De lagere opbrengst van den suikeraccijns hangt samen met de hooge suikerprijzen en de afnemende consumptie.

De lagere opbrengst van den zoutaccijns is een gevolg van het toenemend verbruik van het — door de valuta — goedkoper buitenlandsch zout, waarover wel invoerrecht, doch geen accijns is verschuldigd.

De hoogere opbrengst van den wijnaccijns is een gevolg van den toenemenden invoer; die van den bieraccijns van een ruimere beschikbaarheid van grondstoffen.

De lagere opbrengst van den geslachtsaccijns is een gevolg van minder verbruik ten gevolge van de hooge vleeschprijzen en den invoer van Argentijnsch vleesch.

De hoogere opbrengst van het zegelrecht houdt waarschijnlijk verband met de talrijke uitgaven van gemeentelijke obligaties en andere fondsen.

De sterke achteruitgang in opbrengst van het registratierecht is vermoedelijk een gevolg van eene vermindering van de overgangen van vast goed en van de emissies van aandelen in naamloze vennootschappen.

De stijging in de opbrengst der invoerrechten, van het statistiekrecht en de loodsgelden, hangt samen met de grootere invoeren.

AANTEKENINGEN.

Kleinhandelsprijzen. De verhoudingscijfers van verbruiksartikelen, in den handel gebracht door de Coöperatieve Winkelvereniging van „Eigen Hulp” te Amsterdam, Haarlem, Arnhem, Utrecht, Leeuwarden en 's-Gravenhage (voorheen E. H.), welke door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd worden, zijn de navolgende. Bij beschouwing van deze cijfers neme men in aanmerking, dat het voorkomt, dat een artikel tijdelijk door een of meer der 6 coöperaties niet werd verkocht, wat van invloed kan zijn op den loop der verhoudingscijfers.

Artikelen	1914	1915	1916	1917	1918	1919	Aug. 1920	Sept. 1920
Boonen (bruine)	157	175	214	136	111	146	218	243
„ (witte)	172	200	259	338	221	238	334	334
Erwten (capuc.)	153	178	192	236	211	217	192	206
„ (grauwe)	139	157	177	220	191	209	255	245
„ (groene)	143	160	203	140	103	130	187	190
Gort	123	142	161	135	123	197	226	226
„ (boekweit)	117	171	200	292	312	292	379	400
„ (haver) ..	103	137	150	147	120	120	150	150
Kaas (Leids.)	140	160	179	221	207	253	270	271
„ (Gouds.)	125	133	123	126	177	195	229	241
Koffie.....	88	91	101	118	174	169	156	153
Margarine....	99	102	110	122	136	148	163	163
Meel (tarwebl.)	129	159	159	212	224	259	435	424
„ (boekw.) ..	114	152	195	324	362	314	362	371
Olie (boter) ..	101	127	149	235	409	381	276	265
„ (patent) ..	141	207	228	293	351	446	443	434
„ (raap)....	137	188	208	329	540	519	399	384
Rijst	116	112	122	125	122	169	319	306
Soda	83	117	283	267	417	283	467	417
Stijfsel	107	130	160	320	680	577	347	347
Stroop	100	125	154	179	193	200	214	214
Suiker (basterd)	91	107	115	116	120	147	220	225
„ (melis) ..	89	97	100	103	103	121	179	179
Thee	113	117	120	127	119	139	136	137
Vermicelli ...	124	203	207	272	266	300	352	352
Zeep (w. Brist.)	100	119	126	160	183	191	153	153
„ (zachte) ..	87	121	158	121	117	275	308	304
Zout	80	90	90	110	190	160	160	160
Gemiddelde verhoudingscijfers.	116	141	165	195	228	239	269	268

De prijzen voor het jaar 1893 werden gelijk 100 gesteld.

De prijsdaling in de Vereenigde Staten. — Het jongste „Board of Trade Journal” bevat van dit thans zoozeer de aandacht trekkende verschijnsel een belangwekkend overzicht.

In September bleek de door den Federal Reserve Board sinds het begin van dit jaar gevolgde politiek, die er op gericht is aan de snelle expansie op het terrein van handel en nijverheid een rem aan te leggen, op verschillende punten uitwerking te hebben. In herinnering worden in dit verband nog even gebracht de toen geannonceerde prijsdalingen van de American Woollen Cy., Ford, Sears Roebuck & Co. en Montgomery Ward & Co. Bekend zijn verder de jongste dalingen in den prijs van katoen en graan. Hoever de beweging zich al heeft uitgebreid is moeilijk te zeggen, maar aan de hand van officieele gegevens komt men reeds tot een totaal van tenminste twee honderd acht en veertig artikelen, te rangschikken onder voedsel, kleeding en fabrikaten.

Deze daling, die zich uitstrekt over een dergelijk aantal goederen, waaronder zoovele van dagelijksch gebruik, heeft in zakenkringen geen twijfel meer overgelaten aan het feit, dat de deflatie-periode definitief is begonnen. De beweging was niet geheel onverwacht, aangezien de plotselinge prijsdaling vroeger in het jaar, die zware liquidaties aan de effectenbeurzen veroorzaakte en verscheiden belangrijke grondstoffen, voornamelijk wol en zijde betrof, reeds een tamelijk duidelijke aanwijzing had gegeven van de ontwikkeling van den toestand. Deze daling, die zich het sterkst in Mei deed gevoelen, was in haar gevolgen gedurende den geheelen zomer te bespeuren,

een periode gekarakteriseerd door geldschaarste, weinig kooplust, veel annuleeringen van orders en een langzame daling van groothandelsprijzen. Vooral de textiel-industrie verkeerde in ernstige omstandigheden. Om zware verliezen te vermijden moest een sterk concern als de American Woollen Cy., in Juli zijn fabrieken sluiten.

Een zeker optimisme bleef ondanks alle bestaan en de F. R. Board, ongetwijfeld verlangende dit als rem op een plotselinge deflatie te steunen, sprak er in zijn September-bulletin zelfs van, dat de overgangperiode haar einde naderde en een verbetering van den toestand aanstaande was. De ongewoon groote prijsreducties in September kwamen daardoor zeer onverwacht en vonden een groot aantal ondernemingen onvoorbereid. Vooral die met groote voorraden lijdende groote verliezen. De Central Leather Cy., wier inventaris in Januari op \$75 miljoen gewaardeerd werd, heeft de dividendbetaling op de commons gestaakt en men zegt, dat zij een verlies lijdt van \$20 miljoen. Vooral de textiel- en de schoenindustrie ondervonden in hevige mate den druk der tijden. De demoralisatie van de suikermarkt is bekend. De toestand in de automobiellindustrie is ook verre van rooskleurig. Men is van oordeel, dat de grootste maatschappijen geen groote voorraden bezitten. Met andere is dit echter wel het geval en faillissementen en reorganisaties worden in de eerstvolgende maanden verwacht. Een lange depressie-periode schijnt in deze industrie aanstaande. In het centrum Detroit werken groote fabrieken op 60 pCt. van de normale capaciteit en zijn 50.000 arbeiders werkloos. In de bandenindustrie bestaat een voorraad van 8.000.000 onverkochte banden. Dit alles is, zooals men weet, niet zonder invloed gebleven op de staalindustrie. Ten tijde van het schrijven van het hier geresumeerde overzicht, was van daling der onuitgevoerde orders nog bijna geen sprake. Bekend is evenwel, dat deze daling sindsdien ook is ingetreden.

Ondanks dit alles is van een algeheele ontwrichting evenwel geen sprake. De prijsdaling is over 't algemeen geleidelijk geweest en slechts de „mushroom” concerns hebben deel gehad aan de stijgende lijn der faillissementen. Geen twijfel bestaat ten aanzien der vraag, dat goederenprijzen nog aanzienlijk moeten dalen, voor zij weer op een stabiel niveau zijn aangeland. Men kan eigenlijk niet beweren, dat een gelden credietdeflatie reeds begonnen is. Disconto-verhooging en terughoudendheid bij credietverleening hebben zeker hun uitwerking niet gemist en verdere inflatie tegengehouden, maar de omvang van het door de F. R. Banks verleende crediet heeft tot dusver nog geen daling van betekenis te zien gegeven. De uitzettingen hebben in den laatsten tijd zelfs een record-cijfer vertoond. Naarmate de pogingen deze credieten in te krimpen zullen slagen, zullen de goederenprijzen zich in dalende richting bewegen.

De congestie op de spoorwegen is aanzienlijk aan het verminderen. De per dag door een wagon afgelegde afstand steeg van 23½ mijl op het tijdstip van overneming van de regeering tot pl.m. 26, hetgeen beteekent een toeneming van werkdadigheid, gelijkstaande aan die ontstaande door het in dienst stellen van 200.000 nieuwe wagons. Door een verhoging van het vervoerde gewicht met bijna een ton per wagon wordt hieraan nog eens het equivalent van naar schatting 60.000 wagons aan toegevoegd. De Association of Railway Executives, die deze cijfers publiceert, wil den per dag afgelegden afstand tot 30 mijlen opvoeren. Door deze verbetering wordt de afbouw van „frozen credits” bevorderd en prijsdaling in de hand gewerkt.

Wat de loonen betreft, van eenige neiging tot daling hiervan wordt bijna niets vernomen. Wel neemt de werkloosheid sterk toe. Ook de spoorwegen streven naar bezuiniging. De Pennsylvania R. R. moet 30.000 employé's ontslagen hebben. Binnen zes maanden werden alleen in den staat New York 100.000 werklieden

ontslagen. De werkloosheid neemt toe in Massachusetts, Wisconsin en andere staten. Een verder gevolg van de conjunctuurdaling is een daling van het aantal stakingen.

Waar de daling voorshands nog alleen in den groot-handel plaats vindt, is loondaling nog onmogelijk. Wanneer het volgend voorjaar contracten vernieuwd moeten worden, zijn lagere cijfers evenwel niet uitgesloten.

Deze drie factoren, een voor de deur staande deflatie, verbeterde toestanden in het spoorwegverkeer en toenemende rust onder de arbeiders, met als gevolg vermeerdering van productie en distributie, gevoegd bij een zeer ruimen oogst, een algemeene neiging onder het publiek tot sparen en een duidelijke daling in den omvang van den uitvoer, werken alle in de richting eener voortgezette prijsdaling. Het groote loonfonds van het land werkt deze ontwikkeling echter tegen, daar de koopkracht bij gelijkblijvende loonen en dalende prijzen toeneemt. De toestand veroorzaakt in de V. S. een groote mate van bezorgdheid en zijn ontwikkeling staat in het brandpunt van de openbare aandacht.

ONTVANGEN:

Voordrachten over levensverzekeringwetenschap, georganiseerd door de Nationale Levensverzekering Bank te Rotterdam, IIIe en IVe deel:

De beoordeeling der levenskansen in het levensverzekeringbedrijf, door Dr. J. Siegenbeek van Heukelom, Rotterdam, Augustus 1920.

Korte juridische beschouwingen over het contract en het bedrijf der levensverzekering, door Mr. J. van Schevichaven, Rotterdam, Augustus 1920.

Verslag omtrent Handel, Nijverheid en Landbouw van Nederlandsch-Indië gedurende 1919, Publicatie No. 1 van de afdeling Handel van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, Buitenzorg, Batavia 1920.

De Arbeidswet 1919 en haar uitvoering, door Mr. C. W. de Vries en Ir. J. Goudriaan Jr., Alphen a.d. Rijn, October 1920.

Gemiddeld uurloon en gemiddeld uurinkomen der meerder- en minderjarigen (1 Juli 1920), No. 10 van de mededeelingen van het Normalisatie-Bureau voor Arbeidszaken in de Metaalnijverheid. Amsterdam, November 1920.

Nederlandsche Staatswetten, Editie Schuurmans & Jordens, Nos. 49 en 61:

Arbeidswet 1919, 2e druk, door C. C. A. Last, Zwolle 1920.

Ongevalwet 1901, 8e druk, door Mr. L. Leydesdorff. Zuid-Amerika, door Mr. W. J. van Balen, 's-Gravenhage 1920.

De Polis, Weekblad voor Verzekering, No. 1, Uitg. J. Moorman, Den Haag.

Doel van dit nieuwe weekblad is zich te wijden aan brand-, inbraak-, transport- en ongevallenverzekering in het bijzonder, daar de tot dusverre hier te lande op verzekeringsgebied bestaande bladen zich vrijwel beperken tot de levensverzekering. Daarnaast zal men onder „hypotheek” en „rechtzaken” voor den assuradeur en den verzekerde op dit gebied van belang zijnde kwesties besproken zien.

Sociale Verzekering, overzicht van de voornaamste bepalingen der Verzekeringswetten, door W. v. Gilst, Den Haag 1920.

Deze overdruk uit het „Verzekerings-Archief” geeft inderdaad, zoals de bedoeling is (waaraan evenwel bij lang niet alle „overzichten” wordt voldaan!) een duidelijk overzicht van de voornaamste bepalingen onzer verzekeringswetten, gegroepeerd onder een vijftiental hoofden, zoodat men tevens in een oogopslag de verschillen en de punten van overeenkomst der diverse wetten bespeurt. Ten bate van hen, die zich snel willen oriënteren met betrekking tot de hoofdzaken onzer sociale verzekering, heeft de heer Van Gilst hier nuttig werk verricht.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

De Economist. — 's-Gravenhage, 15 October 1920.

Mr. A. Spanjer, Oppenheimer en zijne bestrijders, II (slot).

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. — Jena, Augustus 1920.

W. Hoffman, Die Berliner Depositenbanken während des Weltkrieges. (II Teil); Fr. Bendixen (†), Zur Frage der Definition des Zahlungsmittels und der Wertseinheit; K. H. Maier, Das Wesen der eingetragenen Genossenschaft; E. Baasch, Zur Geschichte der ersten deutschen Dampfschiffahrts-Gesellschaft im Verkehr zwischen Hamburg und England; R. Hennig, Die Rückwirkung des Krieges auf das britische Reedereiwesen; H. Fehlinger, Die Bevölkerung der Philippinen.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. — Jena, September 1920.

E. Schragmüller, Das sozialistische System von Robert Wilbrandt.

Weltwirtschaftliches Archiv. — Jena, 1 Juli 1920.

Dr. E. Herzfelder, Die elementaren Gesetze der Wertänderungslehre; Dr. F. Rachfahl, Der Rückversicherungsvertrag, der „Balkandreibund” und das angebliche Bündnisangebot Bismarcks an England vom Jahre 1887; Prof. Dr. E. Francke, Die erste Allgemeine Arbeitskonferenz des Friedensvertrags.

Idem. — Jena, 1 October 1920.

Dr. W. Mitscherlich, Skizze einer Wirtschaftsstufentheorie; Dr. C. Brinkmann, Weltpolitik und Weltwirtschaft im 19. Jahrhundert; Dr. F. Lenz, Wandlungen internationalen Wirtschaftspolitik; Dr. F. Tönies, Soziologie und Hochschulreform; Dr. K. Singer, Die Krisis der Soziologie.

Weltwirtschaft. — Berlin, September 1920.

M. Grisebach, Der gegenwärtige Stand der Auswanderungsfrage; Dr. O. Goebel, Auswanderungsprobleme; O. Weil, Zur deutschen Auswanderung nach Brasilien; Prof. Dr. Wirminghaus, Die Rheinschiffahrt (Schluss); F. Runkel, Ausdehnung der Selbstversorgung des Britischen Weltreichs; Prof. Dr. S. Gopcevic, Zur jugo-slavischen Hafenfrage; Prof. Dr. J. Zieher, Das Auslandsdeutschum in der Geschichte der Wissenschaften.

Sociale Voorzorg. — Amsterdam, September 1920.

Mr. M. J. A. Moltzer, De wettelijke verzekering tegen zeeongevallen; Ir. R. A. Gorter, Medewerking van werkgevers en werklieden in zake de veiligheid in fabrieken en werkplaatsen volgens de verslagen der arbeidsinspectie (1890—1914), II; K. Lindner, Het invaliditeitspercentage; Mr. Dr. J. H. van Zanten, De Amsterdamsche budgetstatistiek.

Journal of the Royal Statistical Society. — Londen, Maart 1920.

G. H. Knibbs, The organisation of imperial statistics; E. H. Starling, The food supply of Germany during the war.

Idem. — Londen, Mei 1920.

M. S. Birkett, The iron and steel trades during the war; T. H. C. Stevenson, The fertility of various social classes in England and Wales from the middle of the nineteenth century to 1911.

Idem. — Londen, Juli 1920.

J. B. Guild, Variations in the numbers of live stock and in the production of meat in the United Kingdom during the war; G. F. Shirras, Some effects of the war on gold and silver.

Zeitschrift für Sozialwissenschaft. — Leipzig, 31 Augustus 1920.

A. Voigt, Theorie des Geldverkehrs. II; R.

Manschke, Die Bewegung der Bevölkerung und die Ergebnisse der Familienstatistik im Grossherzogtum Luxemburg; *K. Koehne*, Studien zur Geschichte des blauen Montags. II. (Schluss).

Bank-Archiv. — Berlijn, 1 September 1920.

G. H. Kaemmerer, Die Brüsseler Finanz-Konferenz und das sogenannte „Weltgeldproblem“; *B. Arons*, Das Problem der Schaffung kleiner Aktien; *Dr. Schippel*, Das Abkommen über die Einlösung der Fälligkeiten tsecho-slovakischer Wertpapiere im Eigentum deutscher Reichsangehöriger und die Ausreichung neuer Zins- und Dividendenscheinbogen zu solchen Wertpapieren; *Dr. Wallau*, Die Rechtslage der neuen deutschen Vermögen in den alliierten und assoziierten Ländern nach dem Versailler Friedensvertrage.

Die Bank. — Berlijn, September 1920.

A. Lansburgh, Die Banken und die Inflation; *F. Köhler*, Keynes' Kritik des Friedensvertrages; *A. L.*, Zum Entwurf eines Mietsteuergesetzes.

Tijdschrift voor Economische Geographie. — 's-Gravenhage, 15 September 1920.

Prof. Dr. H. Blink, Eindhoven als economisch centrum; Suriname als suikerland in 't verleden en in de toekomst, naar *Tj. Pyttersen*; Siberië en zijn rijkdom aan delfstoffen, naar *Golovachev*; *J. J. R.*, De bioscope in dienst van de economisch-geographische voorlichting; Boskoop en de Boskoopse culturen; *P. Goedhart*, Het eiland Jersey; *L. Bartels*, Wenken voor reizigers naar Brazilië.

The geographical Journal. — Londen, October 1920.

J. Tilho, The exploration of Tibesti, Borkou, and Ennedi in 1912—1917 (continued); *G. M. Dyott*, An air-route reconnaissance from the Pacific to the Amazon; *C. W. Hobley*, The Tana river; *H. C. Agnew*, The palace of Khosrau II at Dastagerd.

Koloniale Rundschau. — Berlijn, April 1920.

O. Müller, Die Teilung der Erde; *Prof. H. Meyer*, Die Altertümer von Benin; *B. Funck*, Die staatlichen und wirtschaftlichen Aussichten des Zionismus; *A. von Duisburg*, Ueber den Eingeborenenhandel in den Tschadseeländern.

Id. — Augustus 1920.

P. Sprigade, Max Moisel†; Die Enteignung der deutschen Koloniën; Die nationalistische Bewegung in Aegypten vor und nach dem Kriege; *D. Westermann*, Ein Kongress der Westafrikaner; *Dr. Hahl*, Die Ansiedelung von Europäern in den Tropen; Versuche zur Ausdehnung des Weltbaumwollbaues.

Tijdschrift van het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap. — Amsterdam, September 1920.

Dr. A. A. Beekman, De oudste waterkeeringen van Rijnland; *Dr. J. F. Steenhuis*, Nieuwe bijdrage tot de kennis van het kwartair van den ondergrond van Nederland; *Dr. Ir. P. Tesch*, De meening van Blaupot ten Cate omtrent den bouw onzer duinen in verband met bodembewegingen; *K. Braak*, De Schermer. — Het landbedrijf onder invloed van den oorlog; *S. P. L'Honoré Naber*, Tasman's journaal en Tasman's kaarten; *Dr. H. F. C. ten Kate*, De Noord-Amerikaansche Indiaan als bondgenoot in de oorlogen der blanken.

De Indische Gids. — Amsterdam, October 1920.

E. L. K. Schmülling, Het arbeidsvraagstuk op de Groot-Landbouw Ondernemingen buiten Java, beschouwd aan de hand van het verslag der Arbeidsinspectie over '17 en '18 (slot); *P. J. Zürcher Jr.*, Het stakings„euvel“; *S. Upton*, Groot-Benkoelen.

MAANDCIJFERS.

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

	Sept. 1919		Sept. 1920	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekeninghouders op u ^o .	17.863	—	28.836	—
Aantal rekeningen op u ^o	18.498	—	29.624	—
Stortingen	90.136	41.145.102	156.657	68.134.289
Overschrijvingen	46.729	96.218.227	86.308	163.191.604
Afschrijvingen	54.959	28.640.719	75.158	40.254.832
Totaal tegoed rekeninghouders op u ^o .	—	143.821.716	—	97.239.193

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	September 1920		September 1919	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Ontvangen en betaald:				
in contanten door overschrijving 1).	84284	f 10.460.132	132412	f 10.324.323
Particuliere rekeninghoud. Saldo te goed part. rek. u ^o .	53762	„ 73.441.957	41318	„ 61.597.847
	9315 ²⁾	„ 21.669.787	5723 ²⁾	„ 16.204.267
	—	„ 4.678.688	—	„ 3.699.763

1) Inclusieve verrekeningen tusschen gemeentediensten, zijnde f 14.053.164,04 in de maand September 1920 en f 17.423.005 in de maand September 1919. 2) Aantal.

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK

	September 1920		September 1919	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor rekeninghouders waarvan door de H.-bank plaatselijk...	36.983	f 2.189.601.377	25.646	f 1.182.676.186
Ter voldoening van Rijksbelast.	15.116	„ 1.731.846.023	8.596	„ 880.821.350
	1.356	„ 19.725.817	992	„ 9.088.299

PRODUCTIE DER KOLENMIJNEN. *)

(Ontleend aan „Maandschrift Centraal Bureau Statistiek“)

Naam van de Mijn	Augustus		September	
	1920	1919	1920	1919
<i>Staatsmijnen.</i>				
Wilhelmina	48.920	42.414	48.932	42.800
Emna	70.053	51.179	77.852	49.656
Hendrik	36.138	25.656	35.345	24.320
Totaal	155.111	119.249	162.129	116.776
<i>Particul. mijnen.</i>				
Domaniale mijn	50.021	41.660	48.638	39.660
Mijn Laura en Vereniging	48.123	43.449	49.369	40.910
Oranje-Nassau mijnen	72.784	62.513	74.392	63.628
Mijn Willem Sophie	20.745	14.930	21.990	15.450
Totaal	191.673	162.553	194.389	159.648
Totaal generaal	346.784	281.802	356.518	276.424

*) In tonnen.

Het „Maandschrift“ teekent bij de cijfers aan: Evenals in vorige afleveringen zijn in de cijfers niet begrepen de hoeveelheden geproduceerd kolenslik. Deze bedroegen voor alle mijnen tezamen in het

jaar 1919 blijkens thans verkregen opgave 133.629 ton en in de eerste 9 maanden van 1920 125.719 ton.

Zoals uit deze cijfers blijkt, was de productie in September hooger dan in elk der voorafgaande maanden van 1920. Vergelijkt men de eerste 9 maanden met de overeenkomstige periode van 1919 dan blijkt dit jaar rond 330.000 ton meer geproduceerd te zijn, d.i. een toeneming van ± 13 pCt.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Gulden).

	October 1920	Sedert 1 Januari 1920	Overeenkomstige periode 1919
Directe belastingen.			
Grondbelasting	755.738	14.024.721	13.811.582
Personeele belasting ..	2.906.795	11.491.201	11.668.220
Inkomstenbelasting ..	6.239.291	74.122.872	43.453.746
Dividend- en tantième-belasting	4.133.597	17.998.165	8.388.261
Vermogensbelasting ..	857.413	10.138.418	5.495.139
Accijnzen.			
Suiker	3.149.494	30.205.696	31.288.953
Wijn	39.853	1.296.528	836.166
Gedistilleerd	4.336.223	39.561.29	29.357.502
Zout	151.768	1.642.588	1.225.395
Bier	405.208	2.471.948	1.036.254
Geslacht	1.230.821	11.998.272	11.319.825
Belast. op speelkaarten	24.548	117.299	—
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	2.561.971	20.825.158	16.799.605
Registratierechten	3.480.975	46.145.007	29.122.478
Successierechten	2.074.868	26.839.933	2.358.596
Invoerrechten			
Houden en zilveren werken			
Belasting	85.856	753.446	735.241
Essaailoon	96	846	705
Statistiekrecht	494.528	4.384.174	3.502.554
Mijnen	83.566	893.151	484.729
Domeinen	213.263	3.028.609	2.840.642
Staatsloterij	211.060	667.29	625.555
Jacht en visscherij	8.740	274.942	272.042
Loodsgelden	216.275	1.447.430	990.517
Totaal	37.509.737	360.051.772	263.328.039

OPOENTEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	October 1920	Sedert 1 Januari 1920	Overeenkomstige periode 1919
Directe belastingen.			
Grondbelasting	151.741	2.809.458	2.766.392
Personeele belasting ..	544.733	2.147.849	2.080.710
Inkomstenbelasting ..	2.239.916	22.415.222	19.136.633
Vermogensbelasting ..	214.663	2.540.435	2.123.952
Dividend- en tantième-belasting	1.364.087	5.939.395	2.768.126
Accijnzen.			
Suiker	629.899	6.041.139	6.257.791
Wijn	7.971	259.306	167.233
Gedist. (binn.- en buitl.)	433.622	3.956.130	2.935.750
Indirecte belastingen.			
Zegelrecht van buitl. eff.	29.071	377.580	539.260
Registratierechten	—	6	484
Totaal	5.615.703	46.486.520	38.776.331

BELASTINGEN IN VERBAND MET DE BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN.

	October 1920	Sedert 1 Januari 1920
Oorlogswinstbelasting	28.301.665	131.197.615
Verdedigingsbelasting Ia	258.306	3.049.707
Verdedigingsbelasting Ib	1.010.492	12.826.842
Verdedigingsbelasting II	2.652.305	26.167.518
	32.222.768	173.241.682

¹⁾ Hieronder begrepen f 864.280 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissonnairs in effecten, enz. (Beurshelasting). ²⁾ idem f 6.222.393. ³⁾ idem f 4.852.942.

⁴⁾ Hieronder begrepen f 23.453 volgens de wet van 26 Maart 1920 (St.bl. No. 157). ⁵⁾ idem f 152.746.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. { Disc. Wissels. 4 1/2 1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7 1/2 16 Spt. '20
Bk. { Bel. Binn. Eff. 5 1/2 19 Oct. '20	Bk. v. Noorw. 6-6 1/2 18 Dec. '19
{ Vrsch. in R.C. 6 1/2 19 Oct. '20	Zwits. Nat. Bk. 5 21 Aug. '19
Bk. van Engeland 7 16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5 1/2 28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk. .5 23 Dec. '14	Bank v. Spanje 6 4 Nov. '20
Bk. van Frankrijk 6 8 Apr. '20	Bank v. Italië .6 20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 5 12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem. 7 19 Apr. '20	Javasche Bank 3 1/2 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
20 Nov. '20	3 7/8	4	6 3/4	4-5/8	—	6-7 1)
15-20 N. '20	3 7/8-4 1/8	3 1/2-4	6 3/4	4-5/8	—	6 8
8-13 „ '20	4 1/8 5/8	3 1/2-5	6 3/8-5/4	4-5/8	—	7-10
1-6 „ '20	4 1/4-5/8	4 1/2-5	6 5/8	4-5/8	—	9-10
17-22 N. '19	4 1/8-1/4	4-1/2	5 7/8-6	4-5/8	—	6-12
18-23 N. '18	3 1/2-4 1/4	3 1/2-6	3 1/2-2	4-5/8	—	5 3/4-6
20-24 Juli '14	3 1/8-5/8	2 1/4-5/4	2 1/4-5/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 1/4-2 1/2

¹⁾ Noteering van 19 Nov. 1920.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Aanvankelijk liepen alle wisselkoersen deze week op. Ponden werden voor 11.47 verhandeld, Parijs 20.15, België 21.20 en Marken zelfs a 5.25. Vooral Marken waren zeer gevraagd. Daarna trad weder een daling in, die Marken b.v. weder op 4.25 bracht. Voor Ponden en Marken trad daarna opnieuw een verheffing in, de overige koersen liepen echter alle verder terug, zoodat Skandinavië en Zwitserland op dezelfde hoogte sloten als aan het begin der week. Dollars waren daarentegen aanvankelijk zeer flauw en konden zich later iets herstellen. In de nieuwe week trad echter een hernieuwde daling in, zoodat heden voor 3.22 1/2 verhandeld werd. Spanje was aanmerkelijk beter. Na een laagste punt van 39.65, kwamen dagelijks groote rijingen voor, die den koers Zaterdag op 43.50 brachten. Indië vaster ca. 100.—. Pesos een oogenblik zeer flauw ca. 1.07, later weder beter op 1.09 a 1.09 1/2.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen ¹⁾	Parijs ¹⁾	Berlijn ¹⁾	Weenen ¹⁾	Brussel ²⁾	New York ²⁾
15 Nov. 1920 ..	11.34	19.47 1/2	4.05	0.95	20.62 1/2	3.36 1/4
16 „ 1920 ..	11.37 1/2	19.50	4.36	0.97 1/2	20.67 1/2	3.36 1/4
17 „ 1920 ..	11.44 1/2	20.—	4.80	1.07 1/2	21.15	3.31 1/2
18 „ 1920 ..	11.43 1/2	20.17 1/2	4.72 1/2	1.02 1/2	21.20	3.26 1/4
19 „ 1920 ..	11.41	19.85	4.45	0.97 1/2	20.95	3.30
20 „ 1920 ..	11.40	19.80	4.45	0.95	—	—
Laagste d. w. ¹⁾	11.32 1/2	19.40	3.91 1/2	0.90	20.60	3.23
Hoogste „ „ ¹⁾	11.47	20.20	5.25	1.07 1/2	21.30	3.36 1/4
13 Nov. 1920 ..	11.33 1/2	19.42 1/2	3.92 1/2	0.92 1/2	20.42 1/2	3.36 1/2
6 Nov. 1920 ..	11.33	20.07 1/2	4.10	1.—	21.32 1/2	3.3 3/8
Muntpariteit ..	12.10 3/8	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 3/4

¹⁾ Noteering te Amsterdam. ²⁾ Noteering te Rotterdam.

³⁾ Particuliere opgave. ⁴⁾ Noteering van 12 Nov. 1920.

⁵⁾ Idem van 5 Nov 1920.

Data	Stock-holm ¹⁾	Kopen-hagen ¹⁾	Christiana ¹⁾	Zwitser-land ¹⁾	Spanje ¹⁾	Batavia ¹⁾ telegrafisch
15 Nov. 1920	63.10	44 15	44.—	51.32 1/2	39.80	99 1/2-100
16 „ 1920	63.12 1/2	44.2 1/2	44.—	51.40	41.25	99 1/2-100
17 „ 1920	63.30	44.25	44.10	51.60	41.50	99 1/2-100
18 „ 1920	63.25	44.30	44.25	51.45	42.60	99 1/2-100
19 „ 1920	63.10	44.10	44.—	51.30	42.75	99 1/2-100
20 „ 1920	63.—	44.05	44.25	51.30	43.25	99 1/2-100
1 ^{ste} d. w. ¹⁾	62.80	43.85	43.75	51.25	39.65	99 1/2
2 ^{de} „ „ ¹⁾	64.—	44.44	44.60	51.65	43.50	100
13 Nov. 1920	62.95	43.85	43.85	51.35	39.80	99 99 1/2
6 Nov. 1920	63.30	44.40	44.25	51.50	44.60	99-99 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

¹⁾ Noteering te Amsterdam. ²⁾ Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
20 Nov. 1920	3.49.—	6.15	nom.	***
Laagste d. week	3.37.25	5.77	nom.	***
Hoogste „ „	3.49.—	6.15	nom.	***
13 Nov. 1920	3.37.50	5.79	nom.	***
6 „ 1920	3.36.50	5.90	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 ¹ / ₄	95 ¹ / ₄	40 ³ / ₁₆

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	6 Nov. 1920	13 Nov. 1920	15-20 Nov. 1920 Laagste	20 Nov. 1920 Hoogste	20 Nov. 1920
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁷ / ₁₆
*B. Aires ¹⁾ ..	d. p. \$	55 ³ / ₄	53 ³ / ₈	50 ⁷ / ₈	53 ¹ / ₈	52 ³ / ₈
Calcutta	£ p. rup.	1/8 ¹ / ₂	1/8 ¹ / ₂	1/7	1/8 ¹ / ₂	1/7 ¹ / ₄
Hongkong ..	id. p. \$	3/11 ¹ / ₄	3/3 ⁷ / ₁₆	3/9	3/11 ¹ / ₄	3/9 ³ / ₈
Lissabon	d. per Mil.	9 ¹ / ₄	9 ¹ / ₈	7 ³ / ₈	9	7 ¹ / ₈
Madrid	Peset. p. £	25.39	28.75	26.20	28.50	26.40
*Montevideo ¹⁾	d. per \$	57 ¹ / ₈	55 ¹ / ₂ ²⁾	52 ³ / ₈	55 ³ / ₈	53 ¹ / ₈
Montreal....	\$ per £	3.76	3.78 ¹ / ₂	3.77	3.94	3.90
*R.d.Janeiro	d. per Mil.	12 ¹ / ₂	11 ¹³ / ₁₆	11 ³ / ₈	11 ¹³ / ₁₆	11 ³ / ₁₆
Rome	Lires p. £	97.00	96.75	89	97.87 ¹ / ₂	92.00
Shanghai ..	£ p. tael	5/4 ³ / ₄	5/3 ³ / ₄	4/11	5/3 ¹ / ₄	4/11 ³ / ₈
Singapore ..	id. p. \$	2/3 ⁷ / ₈	2/3 ¹ / ₈	2/3 ¹¹ / ₁₆	2/3 ¹ / ₈	2/3 ⁷ / ₈
*Valparaiso..	d. p. peso	9 ¹⁵ / ₁₆	9 ²³ / ₃₂ ²⁾	9 ⁹ / ₁₆	9 ²³ / ₃₂	9 ⁹ / ₁₆
Yokohama ..	£ per yen	2/11 ³ / ₈	2/11 ⁷ / ₈	2/10 ³ / ₄	2/11 ³ / ₄	2/11 ¹ / ₄

* Koersen der voorgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) Noteering van 12 November.

NOTEERING VAN ZILVER.

	Noteering te Londen	te New York
20 Nov. 1920.....	49	75
13 „ 1920.....	53 ¹ / ₄	79 ³ / ₈
6 „ 1920.....	54 ³ / ₈	82
30 Oct. 1920.....	52 ¹ / ₂	80
22 Nov. 1919.....	74	135
23 Nov. 1918.....	48 ³ / ₄	101 ¹ / ₈
20 Juli 1914.....	24 ¹ / ₁₆	54 ¹ / ₈

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 22 November 1920.

Activa.		
Binnenl. Wiss- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 72.317.253,94 ¹ / ₂ B.-bk. „ 5.711.958,94 Ag.sch. „ 97.581.386,95	f 175.610.599,83 ¹ / ₂
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 43.471.990,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	„ 43.471.990,—	—
Beleeningen	H.-bk. f 93.436.514,90 incl. vrsch. B.-bk. „ 22.335.699,53 ¹ / ₂ in rek.-crt. Ag.sch. „ 147.147.970,39 ¹ / ₂ op onderp. f 262.920.184,83	—
Op Effecten	„ f 257.804.484,83	—
Op Goederen en Spec.	„ 5.115.700,—	262.920.184,83
Voorschotten a. h. Rijk	„ 13.658.061,71	13.658.061,71
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.219.755,— Muntmat., Goud „ 579.921.066,39 f 636.140.821,39	—
Munt, Zilver, enz.	„ 19.936.971,35	—
Muntmat., Zilver	„ —	656.077.792,74
Effecten	Bel. v. h. Res.fonds. f 4.443.714,62 ¹ / ₂ id. van ¹ / ₈ v. h. kapit. „ 3.841.107,37 ¹ / ₈	8.284.822,—
Geb. en Meub. der Bank	„ 3.594.000,—	3.594.000,—
Diverse rekeningen	„ 86.552.982,24 ¹ / ₂	86.552.982,24 ¹ / ₂
	f 1.200.170.433,36	1.200.170.433,36
Passiva.		
Kapitaal	„ f 20.000.000,—	20.000.000,—
Reservefonds	„ 5.000.000,—	5.000.000,—
Bankbiljetten in omloop	„ 1.063.063,025,—	1.063.063,025,—
Bankassigatiën in omloop	„ 1.766.395,67	1.766.395,67
Rek.-Cour. } Het Rijk f —		
saldo's: } Anderen „ 94.583.835,85 ¹ / ₂	94.583.835,85 ¹ / ₂	94.583.835,85 ¹ / ₂
Diverse rekeningen	„ 15.757.176,83 ¹ / ₂	15.757.176,83 ¹ / ₂
	f 1.200.170.433,36	1.200.170.433,36

NED. BANK 22 November 1920 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 423.399.576 05¹/₂
Op de basis van ¹/₈ metaaldekking „ 191.516.924,75
Minder bedragen aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is ... „ 2.116.997.880,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's	3.751.997,56 ¹ / ₂	
Buitenlandsche wissels.....	5.587.040,—	
Beleeningen		15.135.908,93 ¹ / ₂
Goud		
Zilver	322.176,11	
Bankbiljetten		21.378.345,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	3.508.358,86 ¹ / ₂	

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbare schulden
22 Nov. 1920	636.141	19.937	1.063.063	96.350
15 „ 1920	636.141	19.615	1.084.441	94.171
8 „ 1920	636.141	19.354	1.090.924	88.142
1 „ 1920	636.141	19.229	1.108.201	82.739
25 Oct. 1920	636.141	18.945	1.057.317	95.059
22 Nov. 1919	632.160	5.854	1.033.194	85.561
23 Nov. 1918	695.415	8.200	1.081.877	96.217
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dekking-percentage
22 Nov. 1920	175.611	42.000	262.920	423.400	57
15 „ 1920	171.859	39.000	278.056	419.238	56
8 „ 1920	149.284	9.000	299.179	418.886	56
1 „ 1920	137.729	9.000	322.939	415.971	55
25 Oct. 1920	138.024	31.000	303.192	423.814	57
22 Nov. 1919	137.846	75.000	258.277	413.511	57
23 Nov. 1918	231.138	146.800	141.874	467.512	60
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	75

1) Op de basis van ¹/₈ metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	15 Nov. 1920	22 Nov. 1920
Aan schatkistpromessen, waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 371.770.000,—	f 371.770.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 39.000.000,—	„ 42.000.000,—
Aan zilverbons	„ 21.113.000,—	„ 21.113.000,—
	„ 51.359.812,25	„ 50.832.425,75

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbare schulden
13 Nov. 1920.....	***	***		591.500
6 „ 1920.....	***	***		586.500
30 Oct. 1920.....	***	***		591.000
2 Oct. 1920.....	223.903	7.583	358.259	218.877
25 Sept. 1920.....	220.943	7.456	358.668	210.609
18 „ 1920.....	210.146	7.384	358.901	213.566
11 „ 1920.....	214.698	7.133	359.022	211.976
15 Nov. 1919.....	171.301	2.831	304.431	108.897
16 Nov. 1918.....	120.150	14.471	193.167	88.636
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaal-saldo	Dekking-percentage
13 Nov. 1920		339.000		***	115.000	***
6 „ 1920		335.000		***	115.750	***
30 Oct. 1920		341.000		***	115.250	***
2 Oct. 1920	29.276	34.690	138.544	23.405	116.210	40
25 Spt. 1920	29.032	34.904	135.016	21.625	114.690	40
18 „ 1920	29.391	35.150	143.779	22.170	113.173	39
11 „ 1920	29.545	24.469	154.896	20.004	107.724	39
15 Nov. 1919	15.392	15.401	175.094	46.854	89.248	42
16 Nov. 1918	9.190	17.494	82.441	18.786	60.520	41
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

1) Sluitpost der activa. 2) Op de basis van ¹/₈ metaaldekking.

DE SURINAAMSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeschb. schulden	Disconto's	Dio. rekeningen ¹⁾
2 Oct. 1920 ..	1.053	2.157	916	1.836	896
25 Sept. 1920 ..	1.054	1.981	975	1.816	418
18 „ 1920 ..	1.053	2.005	900	1.824	424
11 „ 1920 ..	1.081	2.096	848	1.821	863
4 Oct. 1919 ..	961	1.615	1.084	1.552	461
5 Oct. 1918 ..	729	1.606	1.219	1.268	234
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
17 Nov. 1920	123.719	127.569	350.423	28.500	319.344
10 „ 1920	123.477	127.848	354.082	28.500	322.977
3 „ 1920	123.146	128.458	355.985	28.500	324.701
27 Oct. 1920	123.199	127.589	355.872	28.500	324.798
19 Nov. 1919	87.965	86.676	338.835	28.500	320.639
21 Nov. 1918	75.171	65.223	293.791	28.500	273.032
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekkingsperc. ¹⁾
17 Nov. '20	63.786	75.166	19.509	116.279	14.600	10,75
10 „ '20	62.701	73.222	19.816	112.470	14.079	10,64
3 „ '20	63.973	73.870	18.143	115.135	13.158	9,87
27 Oct. '20	64.518	76.061	16.421	120.557	14.061	10,26
19 Nov. '19	34.789	80.818	23.268	95.324	20.708	17,49
21 Nov. '18	61.788	99.880	29.668	142.673	28.398	16,48
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52,1/8

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCH-BANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daaraan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekkingsperc. ¹⁾
6 Nov. '20	1.098.370	1.091.658	20.160.071	63.600.113	33
30 Oct. '20	1.098.214	1.091.667	21.340.019	63.596.445	34
23 „ '20	1.098.575	1.091.652	20.243.817	62.066.107	34
15 „ '20	1.098.593	1.091.656	20.431.898	62.128.756	34
7 Nov. '19	1.113.091	1.092.835	9.458.627	30.975.284	34
7 Nov. '18	2.578.655	2.550.263	3.187.226	16.959.253	34
23 Juli '14	1.891.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
6 Nov. '20	49.779.073	13.292.389	33.136.900	20.160.100
30 Oct. 1920	53.807.493	17.945.359	34.435.700	21.291.400
23 „ 1920	47.817.833	12.347.175	33.257.100	20.196.000
15 „ 1920	51.676.188	16.415.314	33.667.400	20.387.800
7 Nov. 1919	32.264.906	9.707.802	21.271.100	9.430.500
7 Nov. 1918	19.443.590	9.325.904	12.911.700	3.277.400
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal en buitenl. goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bankbiljetten	Rek. Crt. sald
31 Oct. '20	321.121	36.474.610	32.954.000	72.902.605	9.930.245
7 Feb. '20	290.428	19.251.400	32.954.000	56.994.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
31 Dec. '19	287.640	19.196.063	32.954.000	54.481.264	7.906.378
31 Oct. '19	325.475	14.271.649	32.954.000	49.403.131	7.641.871
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.669 goud, 51.979 buitenlandse goudwissels en 56.472 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. ald. Staat
18 Nov. '20	5.499.877	1.948.367	268.915	601.355	26.600.000
12 „ '20	5.449.767	1.948.367	270.761	661.321	26.600.000
4 „ '20	5.486.848	1.948.367	284.173	657.796	26.600.000
28 Oct. '20	5.485.729	1.948.367	264.090	591.151	26.600.000
20 Nov. '19	5.576.574	1.978.278	284.782	—	25.800.000
21 Nov. '18	5.452.260	2.037.108	318.950	1.492.699	18.300.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
	3.226.915	437.145	2.054.705	39.256.257	3.804.150	37.351
	3.302.176	445.885	2.094.371	39.619.154	3.605.817	55.201
	3.660.129	452.967	2.049.763	39.645.897	3.636.194	30.049
	2.739.950	457.453	2.046.665	39.084.416	3.316.258	157.474
	1.157.634	649.615	1.308.807	37.426.746	3.028.209	79.039
	758.732	1.045.209	846.314	30.191.585	2.964.650	274.496
	1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. sald	Beleening van buitenl. vorder.	Beleening van prom. d. prootnc.	Binn. wissels en beleening	Circulatie	Rek. Crt. partit.
18 Nov. '20	350.964	84.653	480.000	730.513	5.826.528	951.919
11 „ '20	351.196	84.653	480.000	749.809	5.844.418	974.926
4 „ '20	349.981	84.653	480.000	731.176	5.817.955	1.065.404
28 Oct. '20	351.381	84.653	480.000	729.707	5.792.826	1.168.049
20 Nov. '19	352.103	84.955	480.000	384.651	4.668.899	2.281.641

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes	In het buitenl.		
22 Oct. '20	1.994.611	1.363.663	80.441	162.659	3.356.199
15 „ '20	1.992.101	1.330.828	87.021	162.810	3.353.271
8 „ '20	1.996.324	1.297.178	90.409	161.944	3.322.123
1 „ '20	2.003.072	1.328.103	111.455	162.123	3.304.690
24 Oct. '19	2.146.605	1.299.732	132.983	67.966	2.753.457
25 Oct. '18	2.045.132	1.246.948	5.829	53.037	2.507.912

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. ¹⁾	Percent. Gouddekking circul. ²⁾
22 Oct. '20	3.049.948	2.450.065	97.692	43,3	47,3
15 „ '20	3.093.390	2.692.618	97.594	42,7	46,6
8 „ '20	3.101.361	2.506.899	97.519	42,9	46,9
1 „ '20	3.011.111	2.466.116	97.358	43,7	48,1
24 Oct. '19	2.450.985	2.729.652	85.863	48,7	57,6
25 Oct. '18	1.944.787	2.580.825	79.190	49,6	59,6

¹⁾ Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeschbare schulden: F.R. Notes en netto deposito's. ²⁾ Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F.R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
15 Oct. '20	822	17.188.604	1.384.680	14.255.542	2.796.176
8 „ '20	822	17.189.956	1.343.551	14.255.542	2.796.176
1 „ '20	820	17.144.662	1.343.551	14.298.972	2.793.861
24 Sept. '20	818	17.140.597	1.361.800	14.262.712	2.786.811
17 Oct. '19	778	15.433.563	1.396.123	13.674.015	2.037.688
18 Oct. '18	749	13.532.479	1.213.373	11.696.108	1.441.234

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 22 November 1920.

Het aspect der beurzen is in internationaal opzicht er niet beter op geworden. Allerwegen gaat men gedrukt onder de prijsdalingen in de groothandelsartikelen en waar het er niet naar uitziet, dat de dalende richting spoedig plaats zal maken voor een tegengestelde tendens, is het begrijpelijk, dat de effectenbeurzen een zeer lusteloozen aanblik vertoonen. Vooral in de Vereenigde Staten is dit het geval. Maanden achtereen is de Unie de leverancier geweest van de Oude Wereld en maanden achtereen zijn voor de artikelen, die Amerika uitvoerde, vaak fantastische prijzen betaald, ondanks de handicap van den hoogen dollarkoers, of liever van de depreciatie van het eigen ruilmiddel. Hierin nu is plotseling een geweldige verandering ingetreden, waarvan het moeilijk is de juiste oorzaak te ontdekken. Feitelijk moet hier worden gesproken van een complex van oorzaken, die echter alle volkomen in de lijn der economische ontwikkeling liggen. In de eerste plaats is het buitenland langzamerhand verzadigd geworden, zoo al niet volkomen, dan toch relatief. Men is er toe overgegaan slechts het allernoodzakelijkste te betrekken en betere tijden af te wachten. Vervolgens is de kooplust, te zamen met de koopkracht, in het binnenland verminderd, hetgeen ook een neerdrukkenden invloed heeft gehad. Hieruit vloeide voort een zekere malaise, waardoor vele banken er toe gebracht werden de door hen verstrekte crediten, uit een oogpunt van voorzichtig beleid, te verminderen of in te trekken. En dit is feitelijk het begin van de voortgezette daling geweest. Hierbij is gekomen, zooals dit in Amerika vaker het geval is, een druk van baissiers, die zoowel op de goederen als op de effectenmarkten opereerden en die een waren schrik onder het publiek verspreidden. Toen nu ook de dollarkoers in het buitenland iets reageerde, kwamen stroommen van verkooporders zich te New York concentreren en hiertegen was het koerspeil uit den aard der zaak niet bestand. Een gunstige factor hierbij is, dat de geldkoersen zich vrij wel handhaven en dat op een peil, dat niet buitensporig hoog mag worden genoemd. De reden hiervoor is natuurlijk te vinden in de omstandigheid, dat ter beurze veel à la baisse geopereerd wordt en dat in den goederenhandel de crediten, die afloopen, niet verlengd worden, evenmin als in de thans kwiinende industrieën.

Af en toe is er een enkele dag van geanimeerden beurs-handel geweest, doch over het algemeen was de richting naar beneden, zij het dan met vrij groote omzettingen.

De beurs te Londen heeft dit voorbeeld van de overzijde van den Oceaan gevolgd, met dit verschil echter, dat aan de Theems naast lagere koersen een uitermate groote lusteloosheid op te merken is geweest. In de achter ons liggende berichtperiode is er vrijwel geen enkele dag geweest, die zelfs een middelmatigen handel te aanschouwen heeft gegeven. Zelfs het vooruitzicht op het heropenen der handelsbetrekkingen met Rusland heeft geen stimulans veroorzaakt; in het algemeen staat men overigens ten aanzien van deze hervatting van den Russischen handel vrij sceptisch. Meer invloed heeft gehad het feit, dat de prijzen van ruwe rubber nog steeds dalen. Naar bericht wordt, zijn de Amerikaanse fabrieken van automobielbanden, die de grootste afnemers zijn van de rubber-producenten, nog niet tot koopen geneigd en voorspelt men, dat het wel tot het voorjaar 1921 zal kunnen duren, alvorens hunne groote voorraden verwerkt zullen zijn. Het is niet te verwonderen, dat de Londense markt, met haar overwegend belang bij rubberwaarden, dit treurig aspect met lagere koersen over de geheele linie heeft ontvangen.

Te Parijs is het hoofdzakelijk het falen van de Russische politiek der Regeering geweest, die een ongeanimeerde stemming te voorschijn heeft geroepen. Aan een terugbetaling der Russische schulden, in het bezit van Fransche houders, althans een terugbetaling op voet van voorkeur, kan thans niet meer worden gedacht. Niet alleen heeft dit vele Fransche beleggers, die zich tot nu toe met dit vooruitzicht hadden gevleid, buitengewoon teleurgesteld, doch de zekerheid, dat binnen afzienbaren tijd de belastingen een zeer groote verhooging zullen moeten ondergaan, heeft hen afkeerig er van gemaakt, eenige groote affaire ter beurze te entameeren. Dientengevolge is het koersverloop kwakkelend geweest, zonder eenige opleving, ook niet aan het slot.

Te Berlijn heeft de valuta-ontwikkeling een reageerden invloed op het koerspeil gehad. Toch was de reactie hier niet zoo heftig als men had verwacht. Van een paniekstemming, zooals bij vroegere gelegenheden zoo vaak is voorgekomen, kan thans niet worden gesproken. Men heeft den indruk, dat het publiek, dat kort te voren door

de snelle koersverheffingen aanmerkelijke sommen heeft verdiend, zich niet zoo spoedig uit zijn positie laat verdrijven. De koersteruggang is dan ook tot nu toe niet van dien aard geweest, dat eenige ongerustheid op haar plaats zou zijn; integendeel zijn er voor verschillende rubrieken niet onaanzienlijke kooporders.

Te onzent echter is het verloop der gansche beurs buitengewoon lusteloos geweest. Er is bijna geen enkel fonds aan te wijzen, waarvan eenige verbetering kan worden geconstateerd; in de hieronder volgende vergelijkende staatjes paraisseeren vrijwel alle soorten met het minusteeken. Zelfs de *staatsfondsenmarkt* heeft hierop geen uitzondering gevormd, ondanks het feit, dat geld ter beurze doorgaans tegen betrekkelijk lagen rentevoet ruimschoots verkrijgbaar is geweest. Als regel heeft deze factor een monteeren der beleggingspapieren tengevolge; thans is hiervan geen sprake geweest.

De handel in de buitenlandsche staatspapieren is officieel uiterst miniem geweest; veel is er echter omgezet, waarvan geen noteringen verschijnen. De arbitrage koopt in dit geval rechtstreeks van het publiek, waarbij de beroepstussenhandel vaak uitgeschakeld wordt.

	16 Nov.	19 Nov.	22 Nov.	Rijzing of daling.
5 %/o Ned. W. Sch. 1918	82 ¹³ / ₁₆	82 ¹ / ₈	82 ¹³ / ₁₆	
4 ¹ / ₂ %/o " " " 1916	83	82 ¹ / ₈	81 ¹⁵ / ₁₆	- 1 ¹ / ₁₆
4 %/o " " " 1916	74	73 ¹ / ₂	73 ⁹ / ₁₆	- 7 ¹ / ₁₆
3 ¹ / ₂ %/o " " "	59 ⁷ / ₈	59 ⁵ / ₈	59 ¹ / ₄	- 5 ¹ / ₈
3 %/o " " "	50 ¹³ / ₁₆	52	51 ³ / ₈	- 1 ¹ / ₁₆
2 ¹ / ₂ %/o Cert. N. W. S.	41 ¹¹ / ₁₆	42 ¹⁵ / ₁₆	43	- 1 ⁹ / ₁₆
5 %/o Cost-Indië 1915	89	87 ⁵ / ₈	86 ¹ / ₈	- 2 ⁷ / ₈
4 %/o Hongarije Goud	5 ¹ / ₁₆	4	3	- 2 ¹ / ₁₆
4 %/o Oostenr. Kronenrente	1 ³ / ₄	2	1 ¹³ / ₁₆	+ 3 ¹ / ₁₆
5 %/o Rusland 1906	11	11 ¹ / ₂	11	
4 ¹ / ₂ %/o Iwangoed Dombr. . . .	7 ¹ / ₂	8 ³ / ₄	8 ³ / ₄	+ 1 ¹ / ₄
4 %/o Rusland Cons. 1880	10 ¹¹ / ₁₆	9 ¹ / ₄	10 ³ / ₈	- 5 ¹ / ₁₆
4 %/o Rusl. bij Hope & Co. . . .	10 ¹ / ₁₆	10 ¹ / ₁₆	10	- 1 ¹ / ₁₆
4 %/o Servië 1895	19 ⁷ / ₈	17 ¹ / ₂	17 ¹ / ₂	- 2 ³ / ₈
4 ¹ / ₂ %/o China Goud 1898	55 ¹ / ₈	55 ¹ / ₈	55 ¹ / ₈	
4 %/o Japan 1899	58	58	58	
4 %/o Argentinië Buitenl.	57 ⁵ / ₁₆	57 ⁵ / ₁₆	57 ⁵ / ₁₆	
5 %/o Brazilië 1895	53	53	53	
5 %/o " 1913	55	55	55	

De heftigste fluctuaties zijn wel op de *suiker-* en op de *petroleummarkt* voorgekomen. De afdeling voor *cultuurwaarden* werd bij voortdurende ongunstig beïnvloed door de zeer lage suikernoteeringen in de Vereenigde Staten en het uitblijven van afdoeningen op Java. Op één enkelen dag was de stemming vooral na beurs vrij vast te noemen als gevolg van het toen circulerende gerucht, dat de V. J. S. P. afdoeningen tot stand had gebracht tegen den prijs van f 25 per picol. Zelfs deze betrekkelijk lage notering (althans in vergelijking met de verwachtingen van nog slechts enkele maanden geleden, toen men ten minste f 50 per picol verlangde) was reeds in staat een betere richting in de markt te doen ontsaan, omdat men meende eenig houvast te hebben voor den actueelen toestand en de richting op de suikermarkt. Toen even later echter bleek, dat het desbetreffende telegram geheel verkeerd was opgevat (de V. J. S. P. had nl. juist omgekeerd aanbevolen af te doen a f 25, indien dit mogelijk was), draaide de tendens en bleek men minder dan ooit geneigd materiaal op te nemen. Het kan niet worden gezegd, dat er bepaald groote verkoopers in de markt zijn, doch aan den anderen kant is er hoegenaamd geen kooplust. Eén enkelen dag verluidd, dat er Indische kooporders in de markt waren, doch deze schenen slechts gelimiteerd te zijn op lagere koersen dan de toen vigeerende, zoodat dit geen grooten steun kon verleen. De verdere koopers bestonden slechts uit zich dekkende contramineurs, die echter bij iedere eenigszins grootere verheffing opnieuw blanco-posities aangingen. Tegen het slot scheen de tendens iets beter te worden, doch de verliezen zijn dan ook zoo aanmerkelijk, dat eindelijk eenige kooplust niet ongemotiveerd zou zijn.

	16 Nov.	19 Nov.	22 Nov.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	179 ¹ / ₂	179 ¹ / ₂	179 ¹ / ₂	
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand. . . .	195	195	192	- 3
Rotterd. Bankvereniging. . . .	137	137	134	- 3
Amst. Superfosfaatfabriek. . . .	154 ³ / ₄	148 ³ / ₄	150	- 4 ¹ / ₄
Van Berkel's Patent	109 ¹ / ₄	107	107	- 2 ¹ / ₄
Inselde Oliefabriek	118 ⁹ / ₁₆	110	112 ¹ / ₂	+ 6 ¹ / ₄
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand. . . .	91	91 ¹ / ₂	91 ¹ / ₄	+ 1 ¹ / ₄
Ned. Scheepsbouw-Mij	120	120	120	
Philips' Gloeilampenfabriek	853 ¹ / ₂	770	780	- 73 ¹ / ₂
R. S. Stokvis & Zonen	593			

	16 Nov.	19 Nov.	22 Nov.	Rijzing of daling.
Vereenigde Blikfabrieken..	126 3/4	119 3/4	115	- 11 3/4
Compania Mercantil Argent.	203	185	191 1/2	- 11 1/2
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	283 1/4	256 3/4	261 1/2	- 21 3/4
Handelsver. Amsterdam	672	622 1/2	628	- 44
Linde Teves & Stokvis	158 1/4	158 3/4	158 3/4	-
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	143	121	121 1/4	- 21 3/4
Tels & Co's Handel-Mij	110	102	102	- 8
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	286	260	264	- 22
Kon. Petroleum-Mij.	714	661 1/2	663 1/2	- 50 1/2
Orion Petroleum-Mij.	71	63	65	- 6
Steaua Romana Petr.-Mij.	160	160	145 1/4	- 14 3/4
Amsterdam-Rubber-Mij.	165	150 1/2	150	- 15
Nederl.-Rubber-Mij.	94	81	80	- 14
Oost-Java-Rubber-Mij.	250	220	220	- 30
Deli-Maatschappij	499 1/2	481 3/4	495	- 4 1/2
Medan-Tabak-Maatschappij.	305 1/2	285	280	- 25 1/2
Senembah-Maatschappij	610 1/2	599	608	- 2 1/2

De *petroleummarkt* heeft gevoelig geleden door de buitenlandse verkoopen, waardoor natuurlijk in de eerste plaats het hoofdfonds, doch ook aandelen Geconsolideerde Hollandische Petroleum Maatschappij en Orion hebben geleden.

Voor de *rubbermarkt* was de markt te Londen toonaangevend, terwijl ook het teleurstellend verloop van de Amsterdamsche veiling het publiek er toe heeft gebracht zijn rubberaandelen eerder te verkoopen.

Ook *industriële fondsen* hebben zeer sterk onder den verkoopdrang geleden. Gereleveerd worden hier slechts aandelen Insulinde Olie, Philips Gloeilampenfabrieken, Volt, enz.

Alleen de *tabakmarkt* heeft een uitzondering gevormd. Wel zijn ook hier nadeelige verschillen op te merken, doch de variaties zijn hier toch zeer veel geringer gebleven, hetgeen moet worden toegeschreven aan de prachtige resultaten op de jongste inschrijving te Amsterdam behaald.

De *Amerikaansche afdeling* was flauw in verband met de aanwijzingen van Wallstreet en met de daling van den dollarkoers. Het Hollandsche publiek gaat er thans toe over tot lagere prijzen te verkoopen, hetgeen het enkele maanden geleden bij den stijgenden dollarkoers in de hoop op verdere monteerling heeft gekocht.

	16 Nov.	19 Nov.	22 Nov.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry..	164	153	154	- 10
Anaconda Copper	120	106 1/2	105	- 15
Un. States Steel Corp.	109 7/8	104 7/8	104 1/4	- 5 3/8
Atchison Topeka	112 1/2	108	107 3/4	- 4 1/4
Southern Pacific	145 1/2	140 1/2	141 1/4	- 3 3/4
Union Pacific	160 1/2	153 1/4	152 3/4	- 7 3/4
Int. Merc. Marine orig. Com.	20 1/4	16 1/2	19 5/8	- 3/8
" " " " prefs.	80 1/2	62	64	- 16 1/2

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Dec.	Mats Dec.	Haver Dec.	Tarwe Febr.	Mats Dec.	Lijnzaad Dec.
20 Nov. '20	169	64 1/8	43 3/8	18,95	9,25	20,10
13 " '20	179 3/4	74 3/8	47 3/8	18,95	9,05	21,05
20 Nov. '19	226	133 3/8	72 1/8	14,80	6,70	25,80 ³⁾
20 Nov. '18	226	129 1/8	74	12,10 ¹⁾	5,90	21,80 ⁴⁾
20 Nov. '17	220	122	66 3/4	11,80 ³⁾	8,55 ⁵⁾	14,30 ⁴⁾
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 3/8 ¹⁾	36 1/2 ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

1) per Dec. 2) per Sept. 3) per Jan. 4) per Febr. 5) per Nov.

Scheepvaartwaarden:

	16 Nov.	19 Nov.	22 Nov.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	314 1/2	301 1/2	314	- 1/2
" " „gem.eig.	307	290	300	- 7
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	210	190	185	- 25
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	49	49	49	-
Hollandsche Stoomboot-Mij.	150	140	140	- 10
Java-China-Japan-Lijn	206	199	206	-
Kon. Hollandsche Lloyd	122	116 1/2	119	- 3
Kon. Ned. Stoomb.-Mij.	160 1/4	154	154	- 6 1/4
Koninkl.-Paketaart Mij.	183	171	174 1/4	- 8 1/4
Maatschappij Zeevaart	205	180	170 1/4	- 34 1/4
Nederl. Scheepvaart-Unie.	192 3/4	182 1/2	184	- 8 1/4
Nievelt Goudriaan	400	400	400	-
Rotterdamsche Lloyd	193 1/4	181	182 1/2	- 10 1/4
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg"	246 1/2	246 1/2	246 1/2	-
" " „Nederland"	213	202 1/4	206	- 7
" " „Noordzee"	73 1/2	68	68 1/4	- 5 1/4
" " „Oostzee"	200	188 1/2	184	- 16

De *geldmarkt* bleef ruim; prolongatie noteerde doorlopend 3 1/2 pCt.

GOEDERENHANDEL

GRANEN.

23 November 1920.

De prijzen van tarwe hebben gedurende de berichtswEEK eene verdere verlaging te zien gegeven en vooral de laatste dagen sluiten de Amerikaansche markten in een zeer flauwe stemming. De aanvoeren op de markten te Chicago en Winnipeg blijven bij voortduring groot, niettegenstaande de berichten, dat de boeren, weinig neiging vertoonende om tot de nu geldende prijzen te verkoopen, hun graan vasthouden. De vraag blijkt tegenover de groote aanvoeren slechts matig te zijn, zoodat de prijzen steeds meer en meer dalen. Engeland treedt nog altijd niet als koper in de Amerikaansche markt op, en het bericht, dat de tarweverscheppingen van Indië begonnen zijn, hetgeen Europa minder afhankelijk van de Amerikaansche voorraden zal maken, heeft zeker tot de zeer flauwe stemming bijgedragen.

Uit Argentinië wordt gemeld, dat het snijden der tarwe in de Noordelijke Provincies reeds is begonnen. De berichten over den stand van den oogst luiden over het algemeen bevredigend. Australië meldt veel regenval en droog weder wordt voor het binnenhalen van den oogst zeer gewenscht.

Mais bewoog zich gedurende de afgelopen week in een sterk dalende richting. De zeer flauwe berichten uit Noord-Amerika, alsmede de scherpe daling in de vrachten van La Plata, waren de oorzaak, dat de aanbiedingen dagelijks lager luiden. Behalve, dat in Amerika een buitengewoon groote oogst op komst schijnt te zijn, blijken er nog aanzienlijke

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	22 Nov. 1920	15 Nov. 1920	22 Nov. 1919
Tarwe*	26,50	29,25	-
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	25,-	27,50	-
Mais (La Plata)	300,-	315,-	432,-
Gerst (48 lb. feeding)	390,-	402,-	440,-
Haver (38 lb. white cl.) ¹⁾	18,50	18,50	23,-
Lijnkoecken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) ¹⁾	222,50	220,-	300,-
Lijnzaad (La Plata)	540,-	595,-	915,-

1) p. 100 K.G. 2) p. 2000 K.G. 3) p. 1000 K.G. 4) per 1960 K.G. *) Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	15-20 Nov. 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. t/dv. 1919	15-20 Nov. 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. t/dv. 1919	1920	1919
Tarwe	32.965	575.374	393.883	2.935	120.456	128.752	695.830	522.635
Rogge	10.631	178.825	72.166	-	752	19.953	179.577	92.119
Boekweit	ca. 400	3.225	4.324	-	-	-	3.225	4.324
Mais	42.386	400.404	181.667	329	56.840	20.400	457.244	202.067
Gerst	1.528	63.460	134.492	1.159	4.772	63.065	68.232	197.557
Haver	218	25.466	161.187	-	-	7.633	25.466	168.820
Lijnzaad	4.658	53.239	83.079	3.256	34.723	25.566	87.962	108.645
Lijnkoeck	1.830	36.694	64.149	500	3.106	200	39.800	64.349
Tarwemeel	949	26.157	192.524	-	-	37.435	26.157	229.959
Andere meelsoorten	559	31.529	156.662	-	100	10.708	31.629	167.370

voorraden oude maïs voorradig te wezen en alle berichten, dat de prijzen reeds tot onder kostprijns gedaald zijn, ten spijt, geeft de markt te Chicago dagelijks lagere noteringen te zien, zoodat deze wel haast het niveau van vóór den oorlog beginnen te naderen. De verschepingen van Argentinië waren in de afgelopen week weder tamelijk groot. De noteringen der Argentijnsche termijnmarkten toonden weinig neiging tot dalen, doch in Europa had dit niet den minsten invloed, daar de onderweg zijnde voorraden meer dan voldoende schijnen te zijn om aan de vraag het hoofd te bieden. Zooals gezegd, werkte de flauwe vrachtenmarkt de sterke prijsdaling ook ten zeerste in de hand. In circa veertien dagen tijdsverloop is de vracht van Argentinië dan ook circa 20 Shillings per ton gedaald. Alle graanmarkten maken van een gedemoraliseerde stemming melding.

Van den Donau heeft het aanbod op aflading vrijwel opgehouden en de offertes bepaalden zich alleen tot afgeladen partijen. De moeilijke transportverhoudingen doen aflanders aldaar zich zeer gereserveerd toonen.

Van gerst is het aanbod vrij gering. De prijzen voor dit artikel blijven dan ook tamelijk stationnair. Van den Donau bestaat zoo goed als geen aanbod, terwijl ook Noord-Amerika niet ruim aanbiedt.

Lijnzaad was in Argentinië zeer flauw gestemd. De vraag van Europa is zeer onvoldoende en waar Noord-Amerika zich van aankopen onthoudt, veroorzaakte dit een gevoelige prijsdaling.

Nederland. De zaken in tarwe waren van zeer geringen omvang. De Nederlandsche maalindustrie toonde slechts matige belangstelling voor stoomende partijen. Naar Duitsland werd een en ander tot steeds dalende prijzen verhandeld.

Maïs bleef vrij goed gevraagd voor directe levering, alhoewel houders hun prijzen steeds moesten verlagen. Echter wordt voor disponebele maïs nog altijd een belangrijke premie gemaakt. Niettegenstaande eene onverkochte groote lading naar onze haven werd gedirigeerd, hetgeen vooral in de termijnmarkt per November een hevigen druk veroorzaakte, is disponebele maïs vrijwel opgeruimd en sluit de markt hiervoor in tamelijk prijshoudende stemming. Voor stoomend en op aflading zijn de prijzen zeer gedrukt; voor deze posities is de vraag zeer gering. De koopers toonen zich buitengewoon terughoudend en de markt sluit in een gedemoraliseerden toestand. De termijnmarkt gaf levendige omzetten te zien tot steeds sterk dalende prijzen.

Gerst is minder flauw gestemd tengevolge van kleine voorraden. Duitsland blijft geregeld als koper in de markt.

Haver weinig gevraagd. Dit artikel wordt hoe langer hoe onbeduidender op onze markt.

Lijnzaad. Tot steeds lagere prijzen kwamen eenige afdoeningen tot stand. De markt sluit zeer flauw met weinig omzet.

Olie was in verband met de dalende prijzen voor lijnzaad ook zeer flauw gestemd.

SUIKER.

In Centraal Europa is het roeien der bieten thans vrijwel geëindigd en is men ook met de verwerking in de fabrieken reeds goed gevorderd. Gunstig luiden ook de berichten uit Nederland, Frankrijk en België, terwijl in Zweden een oogst van bijna 200.000 tons verwacht wordt, die ruim voldoende zal zijn voor de binnenlandsche consumptie. Hetzelfde geldt voor Denemarken, waar de a.s. oogst op 160.000 tons geraamd wordt.

F. O. Licht maakt thans de volgende raming bekend van den Europeeschen oogst vergeleken met de opbrengst in 1919/20:

	1920/21	1919/20	
Duitsland	1.200.000	739.548	tons
Tsjecho Slowakye..	725.000	489.366	"
Oostenrijk	10.000	5.132	"
Hongarije	25.000	8.019	"
Polen	200.000	140.000	"
Frankrijk	300.000	172.495	"
België	235.000	146.918	"
Nederland	300.000	238.692	"
	2.995.000	1.940.170	tons
Rusland & Oekraïne.	50.000	86.691	"
Andere landen	725.000	597.318	"
Totaal	3.770.000	2.624.179	tons

In Engeland verwacht men, dat de Regeering binnenkort hare plannen omtrent eene eventuele opheffing der controlemaatregelen openbaar zal maken.

De zichtbare voorraden zijn volgens F. O. Licht.

	1920	1919	1918	
Duitsland 1 Oct.....	22.267	140.166	178.425	tons
Oostenrijk, Tsjecho-Slow. en Hongarije 1 Sept.	45.000*	230.000*	200.000*	"
Frankrijk 1 Sept. ..	75.885	8.058	10.418	"
Nederland 15 Oct. ..	15.720	4.723	7.415	"
België 1 "	12.627	20.336	34.102	"
Engeland 1 Nov.....	354.628	324.185	506.130	"
Totaal in Europa	526.127	727.468	936.490	tons
V. S. v. N. A. 28 Oct. ..	71.311	55.686	44.882	"
Cuba, alle hav. 23 Oct.	306.666	318.546	285.641	"
Totaal	904.104	1.101.700	1.267.013	tons

*) Voorloopig cijfer.

Ook gedurende de afgelopen week heerschte op alle wereldmarkten eene flauwe stemming. Te New York liep de notering voor Spot Centr. tot 5.76 c. terug, terwijl ook op de termijnmarkt aanmerkelijk lager genoteerd werd nl.: 4.80 voor Dec., 4.90 voor Jan. en Maart, 5.02 voor Mei en 5.15 voor Juli.

Cubasuiker c. & f. New York werd met $4\frac{3}{4}$ cts. genoteerd, doch deze notering is als nominaal te beschouwen en werden geene afdoeningen daartoe gemeld. Het restant van den ditjarigen Cuba-oogst wordt door de vereenigde planters op hooger prijzen gehouden. De situatie op Cuba wordt veelal zeer pessimistisch ingezien. Het op dit eiland uitgevaardigde moratorium loopt op 1 December af en de plannen van Amerikaansche en Canadeesche Banken om de Obligatieschuld van planters aan de Cubaansche Banken ten bedrage van 40/50 miljoen dollars over te nemen, zijn niet uitgevoerd. Het is echter te verwachten, dat de Amerikaansche Banken hulp zullen verlenen door voor-schotten op den thans te velde staanden oogst en dat het moratorium voorloopig verlengd zal worden. De opinies over de vooruitzichten van den nieuwen oogst zijn zeer verdeeld. Men zegt, dat, alhoewel de aanplantingen uitgebreid en nieuwe fabrieken opgericht zijn, de droogte een ongunstigen invloed op het jonge riet gehad heeft. Ook spreekt men er van, dat bij handhaving der tegenwoordige lage prijzen niet al het riet geoogst zal worden.

Op de markt hier te lande richtte men zich in hoofdzaak weer naar Amerika, vanwaar op het oogenblik zelfs Javasuiker tot lagere prijzen aangeboden wordt dan vanuit het productieland. Nadat eenige partijtjes loco Javasuiker alhier verkocht werden tot prijzen teruglopend van f 60 tot f 57, waren er zelfs tot f 56 geen koopers meer.

Op Java bestaat van de zijde der tweede hand ruim aanbod van disponebele suiker, hetgeen in verband met de door koopers getoonde terughoudendheid een scherpe daling tengevolge had. Afdoeningen hadden plaats op basis van f 27 per picol f.o.b. en werd daarna nog lager genoteerd. De uitvoeren gedurende de maand October bedroegen 200.000 tons tegen 193.000 tons in 1919, terwijl in de maanden Juni t/m. October afgescheept werden in 1920 941.000 tons en in 1919 716.000 tons. Van den ditjarigen oogst liggen thans nog ca. 200.000 tons onverkocht op Java, daarvan zijn 1.300.000 picols in handen van de Producenten. Het grootste aantal der fabrieken was op 1 dezer met den maaltijd geëindigd en volgens de laatste opgave bedroeg het doorsneerendement van 147 fabrieken ongeveer 2½ pCt. meer dan verleden jaar.

NOTEERINGEN.

Data	Amster- dam per lopende maand	Londen			New York 96 pCt. Centri- fugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per Nov./Dec.	Amer. Gra- nulated c.f. Nov./Dec.	
17 Nov. '20	f —	Sh. 100/-	Sh. 41/-	Sh. —	\$ cts. 6,51
10 " '20	" —	100/-	51/-	—	7,27
17 Nov. '19	" —	72/-	59/6	—	7,28
17 Nov. '18	" —	64/9	—	—	7,28
11 Juli '14	" 11 ¹³ /63	—	—	—	3,26

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester, d.d. 10 November 1920.

Sedert ons laatste bericht is het vierde Ginners-rapport gepubliceerd, dat de hoeveelheid geginde balen aangeeft als 7.471.000 tot 31 October, tegen 6.305.000 verleden jaar en 7.777.000 balen in 1918. Dit wordt nog al „bearish” beschouwd, maar had eerst weinig invloed op de markt. Sedert blijven

echter-verkopen in het Zuiden aanhouden, terwijl ook de flauwe houding van Wallstreet en de groote daling in de graanprijzen de markt wat flauwer hebben gestemd. De Alexandria General Produce Association schat den Egyptischen oogst van dit jaar op ongeveer 6 miljoen cantars, hetgeen wel minder is dan men oorspronkelijk verwachtte, doch meer dan in de beide voorafgaande jaren, zoodat de prijzen voor Egyptische katoen op termijn ook weer lager zijn. Ook prijzen van Oost-Indische katoen zijn verer gedaald. Bij een kleiner verbruik in de meeste spinnerijdistricten, gebrek aan steenkolen en de algemeen heerschende malaise is het zeker niet te verwonderen, dat katoenprijzen ook verder daalden.

Spinners in Lancashire hopen op een verbetering, die tot nu toe niet is doorgelopen. November is over het algemeen een goede maand voor zaken, daar men dan meestal vrij wel op de hoogte is van de grootte van den katoenoogst en zoowel koopers als verkopers het een geschikten tijd achten om orders af te sluiten. Dit is thans zeker niet het geval en gedurende de laatste maanden is er zeer weinig gedaan, zoodat het maar goed is, dat door arbeidsmoeilijkheden de productie ook niet heel groot is geweest en bovendien hebben de groote fluctuaties in de wisselkoersen een slechten invloed op de markt.

Onze uitvoer van katoenen garens gedurende de maand October is 4 miljoen lbs lager dan in 1919 en slechts ongeveer de helft van den uitvoer in 1913.

De grootste vermindering is naar Holland, waarnaar slechts 2 miljoen lbs is uitgevoerd tegen 4 miljoen lbs in Oct. 1919. Dit komt hoofdzakelijk door de concurrentie van Duitsland en België en ook door de lagere prijzen der Nederlandsche spinnerijen. Belgische garens worden zelfs op de Engelse markt gekocht. Amerikaanse garens zijn weer lager in verband met de goedkoopere Amerikaanse katoen. Er zijn meer aanvragen naar bundelgaren en er is nogal wat gedaan in 40er en 44er mule zoowel voor India, als China, maar het grootste gedeelte der binnengekomen biedingen is beneden de huidige noteringen. De vraag naar Egyptische garens is nog steeds onbelangrijk en de meeste spinnerijen werken korteren tijd.

De positie der doekmarkt blijft ook onveranderd. Er zijn nog wel aanvragen en enkele fabrieken schijnen ook wel orders te hebben ontvangen, doch over het algemeen is dit van weinig betekenis. Men zal zeker geen verbetering in de vraag kunnen verwachten, voordat de prijzen van katoen en de buitenlandsche wisselkoersen wat stabielere zullen zijn geworden en het is zeker te hopen, dat zulks spoedig het geval zal zijn.

Manchester, d.d. 17 November 1920.

Zoolang houders van Amerikaanse katoen in het Zuiden hun voorraden aan de markt blijven brengen, is er weinig kans op verbetering in katoenprijzen. Elke kleine stijging wordt weer tegengewerkt door nieuwe aanbiedingen, zoodat ten slotte prijzen bijna dagelijks dalen. Ook Egyptische katoen is zeer flauw, daar het verbruik sterk verminderd is en de vraag dus van geen betekenis is, zoodat prijzen daarvan ook zeer sterk gedaald zijn.

De eenige gunstige factor op de garenmarkt zijn verschillende aanvragen uit Engelsch-Indië. Er zijn enkele orders geplaatst in 40er en 44er mule en ook in 50er en 60er Amerikaans en in enkele fijnere nummers Egyptische garens. Het schijnt, dat er wel zaken mogelijk zijn, vooral als prijzen nog wat dalen en men vandaar wat hogere biedingen zendt. De vraag komt van alle belangrijke markten, speciaal van Bombay, Calcutta en Madras, terwijl de Europeesche vraag naar garens nog niet verbeterd is en er voor het binnenland ook bijna niets omgaat. Enkele kleine orders, zoowel in ketting- als inslaggaren worden geboekt, terwijl ook boomen, die thans veel lager noteeren, nog eenige belangstelling ondervinden. In Egyptische getwijnde garens blijft het aanbod bepaald dringend.

Ook van de doekmarkt valt zeer weinig te vermelden. In sommige afdelingen hoort men van wat meer aanvragen, maar met uitzondering van enkele soorten dhooties en jacanets, schijnen er toch slechts heel weinig orders geplaatst te zijn en hebben koopers blijkbaar nog geen vertrouwen in de markt. De financieele toestand is nog verre van gunstig en veroorzaakt nogal zorg. Daardoor zijn vele exporteurs meer bezorgd om hun loopende orders af te wikkelen, dan nieuwe hoeveelheden bij te koopen. Er gaat dan ook zeer weinig om en de markt blijft bepaald flauw.

10 Nov. 17 Nov.

10 Nov. 17 Nov.

Liverpoolnoteringen.

T.T. op Indië . . . 1/8 1/7 1/2

F.G.F. Sakellaridis 41,00 36,00

T.T. op Hongkong 3/11 3/9 1/2

G.F. No. 1 Oomra 8,75 8,00

T.T. op Shanghai 5/4 1/4 5/0 1/2

Noteringen voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands).

	22 Nov. '20	15 Nov. '20	8 Nov. '20	22 Nov. '19	22 Nov. '18
New York voor Middling ..	17,10 c	19,25 c	20,45 c	39,— c	30,50 c
New Orleans voor Middling	16,— c	18,25 c	19,25 c	38,75 c	29,75 c
Liverpool voor Fy Middling	13,71 d	15,65 d	16,39 d	24,65 d	22,53 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.

(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '20 tot 19 Nov. '20	Ooreenkomstige perioden	
		1919	1918
Ontvangsten Gulf-Havens..	1805	1348	1232
„ Atlant. Havens	448	1101	730
Uitvoer naar Gr. Britannië	565	866	610
„ „ 't Vasteland.	821	743	523
„ „ Japan etc...			

Vorraden in duizendtallen	19 Nov. '20	21 Nov. '19	21 Nov. '18
Amerik. havens.....	1336	1632	1403
Binnenland.....	1313	1149	1284
New York	?	82	140
New Orleans	?	448	389
Liverpool	848	654	228

1) Notering van 21 Nov. 1919. 2) Middling.

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
20 Nov. 1920	512.000	7.625	2.536.000	9.6' 0	11 1/8
13 „ 1920	484.000	7.825	2.463.000	10.000	11 3/4
6 „ 1920	462.000	8.175	2.297.000	10.350	12 1/4
20 Nov. 1919	410.000	11.025	1.758.000	17.500	16 11/16

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
20 Nov. 1920	66.000	1.199.000	248.000	4.833.000
20 Nov. 1919	68.000	1.070.000	118.000	2.525.000

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

Exotische huiden: Uit de diverse berichten, die ons over de gezamenlijke markten bereiken, meenen wij de conclusie te mogen trekken, dat de prijzen op het laagste niveau zijn gekomen en dat de daling thans tot stilstand is gekomen.

Men dient in het oog te houden, dat de Vereenigde Staten opnieuw aan de markt zijn; men heeft zeer groote partijen Packer-huiden verkocht en de Amerikanen doen weer vlotte inkoop aan de La Plata. De stemming schijnt weer vaster te worden met eene neiging tot omhoog loopen der prijzen.

De navraag hier is, zoo al niet belangrijk, dan toch regelmatig geweest. Men interesseert zich vooral voor droge La Plata-huiden en groote hoeveelheden zijn in deze week in andere handen overgegaan. In Engeland en in Scandinavië is de toestand eveneens verbeterd.

Inlandsche huiden: Men wacht het resultaat van de verkoop van Packer-huiden af. Men bericht ons zoeven den verkoop te New York van enorme quantiteiten huiden; nadere bijzonderheden ontbreken helaas nog. Dit nieuws zal niet nalaten zijn invloed te doen gelden op de Hollandsche markt.

Looistoffen: Men biedt ons vaste quebracho-extract aan, gegarandeerd 63 pCt. looigehalte, tegen £ 39.10 per 1000 Kilo's, c.i.f. Europeesche haven.

20 November 1920.

RUBBER.

Ofschoon de markt in het begin der afgelopen week iets vaster was, nam de flauwe stemming al spoedig weder de overhand en de markt sluit nagenoeg op onveranderde noteringen.

Verschillende berichten over pogingen tot verbetering der prijzen doen de ronde, o.a. centralisatie van den verkoop, stopzetten der productie gedurende een maand of langer, ofschoon tot dusverre van definitieve maatregelen geen sprake is.

		einde vorige week
Prima Crêpe loco	f 1,55	f 1,50
Smoked Sheets loco	„ 1,45	„ 1,40
Prima Crêpe December	„ 1,60	„ 1,55
Smoked Sheets December	„ 1,50	„ 1,45
Prima Crêpe Januari/Maart	„ 1,70	„ 1,65
Smoked Sheets Januari/Maart	„ 1,60	„ 1,55

23 November 1920.

COPRA.

De markt was deze week zeer flauw gestemd en de prijzen bewogen zich voortdurend beneden Londensche pariteit.

De noteringen zijn:

Ned.-Ind. f.m.s. October/December afl. ..	f 58,50
„ „ Mixed „ „ „ „	„ 56,50
„ „ f.m.s. November/Januari „ „	„ 57,75
„ „ Mixed „ „ „ „	„ 56,—
„ „ f.m.s. Januari/Maart	„ 57,—

23 November 1920.

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Uzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
22 Nov. 1920..	nom.	78.12/6	231.5/-	30.15/-	33.10/-
15 „ 1920..	nom.	85.17/6	237.-/-	34.10/-	34.15/-
25 Nov. 1919..	nom.	97.7/6	292.12/6	36.10/-	48.-/-
25 Nov. 1918..	nom.	122.-/-	295.-/-	40.10/-	52.-/-
17 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.**SCHIEPVAART.****GRAAN.**

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
15/20 Nov. 1920	—	—	—	—	60/-	60/-
8/13 „ 1920	—	—	—	—	75/-	75/-
17/22 Nov. 1919	—	—	1) f 80	2) 8/6	210/-	2) 65/-
18/23 Nov. 1918	—	—	—	50/-	—	225/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rtaler	Rotterdam	Gothenburg
15/20 Nov. 1920	17/6	23/-	20/-	—	15/-	—
8/13 „ 1920	20/-	27/6	27/6	37/6	—	—
17/22 Nov. 1919	60/-	80/-	70/-	47/6	f 10,-	Kr. 40
18/23 Nov. 1918	69/-	101/3	200/-	85/-	f 15,-	—
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
15/20 November 1920..	—	—	—	95/-
8/13 „ 1920..	80/-	112/6	—	100/-
17/22 November 1919..	130/-	175/-	—	230/-
18/23 November 1918..	275/-	500/-	—	190/-
Juli 1914..	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Per ton stukgoed. 2) Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

Veertiendaagsch overzicht.

Sinds het laatste overzicht zijn overal de vrachten aanzienlijk gedaald en werden cijfers bereikt, die sinds het oploopen der vrachten in den oorlog niet zijn voorgekomen. Het ergste komt de val wel tot uitdrukking in de Amerikaanse kolenvrachten en de La Plata-markt. Vooral op de laatste markt wordt weinig bevracht en het idee van charterers, waarop zij zouden willen afsluiten, is niet meer dan 50/- van Up-River voor maïs. Het schijnt, dat ieder bang is zaken te doen bij de vallende goederenmarkt en de vraag naar tonnage is dan ook op alle markten zeer gering. Europa is zoo goed als voorzien voor den komenden winter van steenkolen en de graanverscheppingen van den Donau loopen op een eind. De eenige markt, waar nog wat leven was, is de ertsvrachtenmarkt, waarop vrij veel booten werden bevracht.

De kolenvrachten van Amerika waren ongeveer \$ 7.75 Antwerpen/Rotterdam, terwijl \$ 7.50 door sommige booten werd geaccepteerd. Fransch-Atlantische havens \$ 8.50, Rosario 62/6.

Voor zwaar graan van Noord-Amerika waren de vrachten ook aanzienlijk lager. Er werd betaald naar U. K. 9/- per qr., terwijl 12/- ongeveer de basis is naar West-Italië.

De La Plata-markt was zooals gezegd zeer slap. Het laatste cijfer is 60/- van Up-River naar U. K./Continent. Naar West-Italië werd 65/- afgedaan.

De nitraatvrachten van de Westkust van Zuid-Amerika, welke langen tijd 100/- zijn geweest, zijn ook gedaald. Er zijn meerdere booten reeds voor 90/- afgesloten met volle range Continent.

Bombay noteert 67/6 on deadweight.

De vrachten van Australië voor tarwe zijn gevallen tot 135/- voor den nieuwen oogst, waarop vrij veel zaken tot stand kwamen.

De uitgaande kolenvrachten van Engeland zijn nog meer gevallen. In Wales zijn vele booten beschikbaar, terwijl de vraag gering is. Momenteel schijnt men hierin ook weinig verbetering te verwachten; wel echter denkt men in Engeland, dat de uitvoer van steenkolen over een halfjaar weer vrij normaal zal wezen. Wales/Gibraltar werd afgesloten voor 15/-, Wales/Alexandrië 22/6.

RIJNVAART.

Week van 15 tot 22 November 1920.

De algemeene toestand bleef deze berichtswEEK vrijwel onveranderd. Het verkeer op den Rijn ondervond nog steeds door den lagen waterstand groote moeilijkheden. Cauber Pegel was vrijwel stationnair op 88 tot 90 c.M.; de Pegel in Constanz daarentegen noteerde iederen dag lager.

Het sleeploon Rotterdam—Ruhrhavens werd in deze berichtswEEK met ongeveer 240-cents-tarief genoteerd en de scheepshuren voor reizen van Rotterdam naar den Boven-Rijn met gemiddeld 9 cents per ton per dag. Voor ertsvracht Rotterdam—Ruhrort (exclusieve sleepen) werd f 4,25 tot f 4,75 per last met 1/4 lostijd genoteerd.

Het sleeploon Ruhr—Mannheim bleef onveranderd ongeveer Mk. 55.— per ton. Voor reizen van de Ruhr naar den Boven-Rijn werden schepen tegen Mk. 1.30 tot Mk. 1.35 per ton per dag gehuurd. Voor exportkolen Ruhr—Rotterdam werd f 2 per ton met vrij sleepen betaald.

INKLARINGEN.**DORDRECHT.**

Landen van herkomst	October 1920		October 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl havens.	1	265	1	395
Groot-Brittannië	3	364	1	78
Duitschland	—	—	4	1.409
Zweden	2	585	—	—
Finland	—	—	3	1.081
Totaal	6	1.214	9	2.963
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	1	265	—	—
Britsche	3	364	1	78
Duitsche	2	585	8	2.885
Totaal	6	1.214	9	2.963

(Gerard Mauritz.)